

A HELYZET

Dél-Dunántúli pártonkívüli hetilap • Szerkeszti: Havasi János és Belényesi Csaba • Megjelenik minden pénteken
I.évfolyam 1.szám • 1989.április 28. Ára: 17 forint 50 fillér

"A történelem nyitott és alakítható"

Taizé-Pécs, 1989

Mától három napon keresztül tizennégyezer hívő fiatal lát vendégül Pécs városa. Az ökumené, a keresztényi egység, a humanista tenniakarás jegyében. A taizé-i szép gondolat Kelet-Európában is hódít. Pécs első a kontinens e sebzett régiójában, amely otthont ad a világot vonzó találkozóknak. Az Europa Cantat után fél évvel a második szívesen vállalt nagy feladat a város közössége számára. Ismét sok-sok új arc tűnik fel az utcán; megannyi más, talán furcsa szerzet. Megismerni, megkedvelni jöttek minket. Szívesen, méltósággal, segítőkészen fogadni őket nemcsak a családi vendéglátók - valamennyiünk patrióta kötelessége. Kelet és Nyugat találkozik a Mecsek-alján, de itt lesz Dél és Észak is. "Középen" lenni ily nagyszerű alkalommal, bizony, nem kis dolog a sok-sok baj, gond árnyékában. Ennek szellemében közöljük Molnár János pécs-kertvárosi római katolikus lelkész köszöntőjét.

A kereszténység túlível az ember megélt világán, mégis van történelmi dimenziója; a keresztény egyházak olyan isteni alapítású, de egyben szociológiai képződmények, melyek a folyvást változó időben élnek. Nem múzeumok, hanem az élet pulzusát

Jóllehet a kereszténység mint minden, az időben született, mégis más: egyetemes. Benne helye van zsidóknak, pogányoknak, rabszolgáknak, szabadnak, nőnek, férfinak. Nem lezárt valóság. Nem a történelem legvégső állomása, hanem nyitott az újra, vég-

realitásokat figyelembe véve a megoldást "kivülről" várja, miközben maga is tevékenyen részt vesz a sebek gyógyításában.

A Taizé-i találkozó ebben szeretne segíteni Pécs, a magyar társadalom, egész Európa javára.

szetellenes, mesterséges, és erkölcs-telen széttagoltsággá lett.

A Pécsen zajló keleti-nyugati ifjúsági találkozó a "vasfüggöny" pusztulását jelenti. Rokoniható a középkor búcsújárásaival (Róma, Compostella, Jeruzsálem), ahol a múltban a jelenhez hasonlóan a megismerő, gondolkodó és cselekvő ember ösz-szet találkozik kortársaival. A kortársban ettől kezdve már nem a vetélytársat, hanem a testvért látja. Együtt-tesen döbbennek rá arra, hogy a történelem nyitott és alakítható. Az abszolút determináció tarthatatlan. Nem a lét határozza meg a tudatot, hanem az egyén, a szubjektum befolyásolja és alakítja a történelmet.

E XX. század végi Jézus-mozgalomban - a kétezres éves tapasztalat birtokában - ismét összetalálkozhatnak és kibékülhetnek az antagoniz-tikusnak vélt megosztottság kárval-lottai: konzervatívok és haladók, jobboldaliak és baloldaliak. A tagadás szelleme azonban végérvényesen a múlté. A (meg)tagadó, ha nem állít pozitív értéket, anarchista.

Taizé és a hitüket komolyan élő keresztények a megbékélés katalizáto-

A pártért és a pátriáért

Már nyakig ért a szóáradat, de szerencsére megjött a szünet. Az utolsó zengeteges tiráda még visszhangzott a hátunk mögött, amikor a folyosón szembetalálkoztam azzal, akit kerestem. - Az a véleményem - mondta a bennfentes - ma semmi sem változik.

Vajon a somogyi kommunisták küldöttei érezték-e, hogy mekkora a tét? Hogy nemcsak pártjuk, hanem pátriájuk sorsáról szólt a napirend. Hogy félre kéne tenni azt a gyűrött papírt, amelyen a negyven év alatt a jelző uralta a jelzetett, az alany meg az állítmányt.

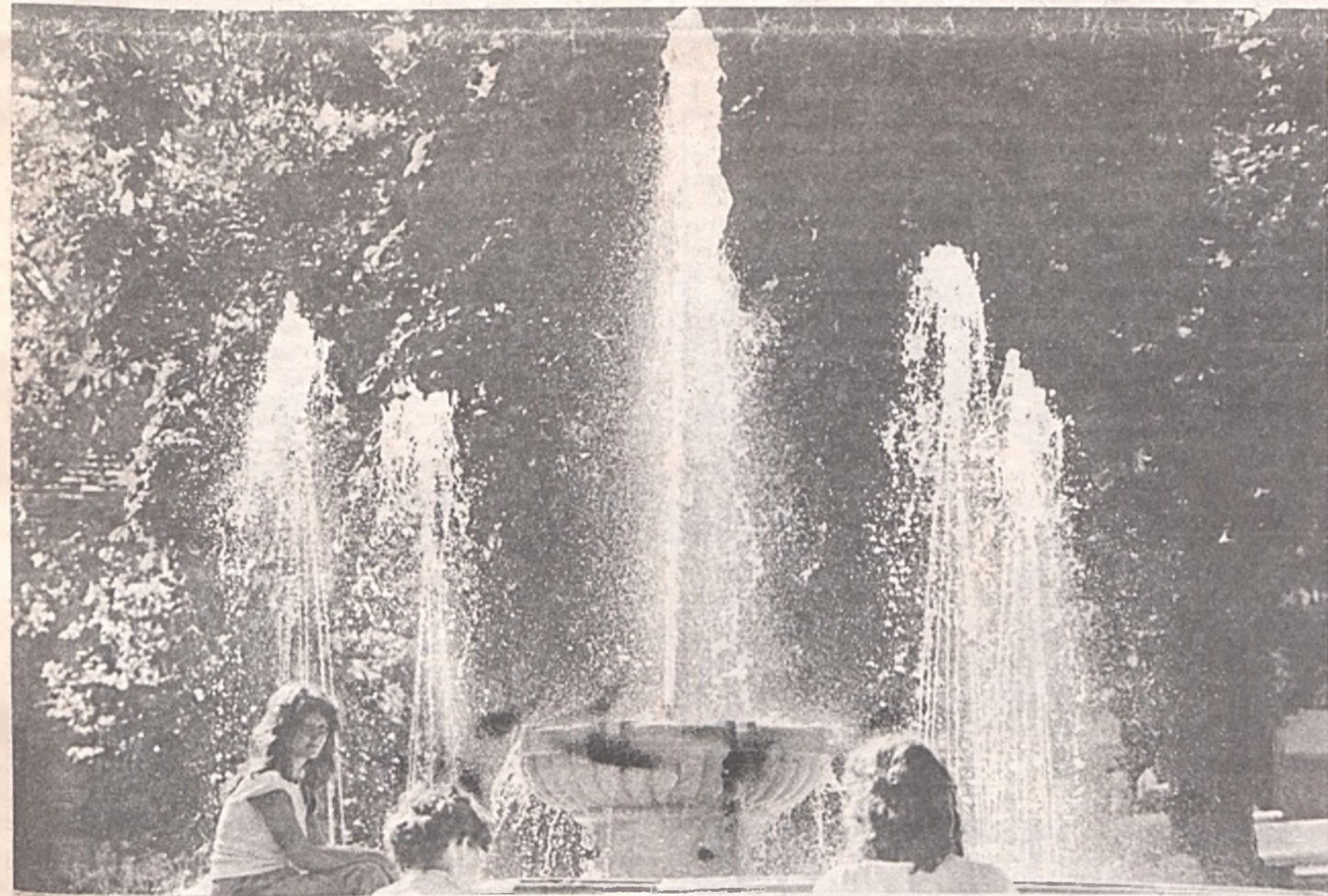
Ha a bennfentesnek igaza volt, attól tartok, tudom a választ.

Ez a pártértekezlet csak azt vihette végbe, ami emberileg elvárható. Azt semmiképpen sem, hogy önmagáról kimondja, eljárt felette az idő. Hiszen azoknak kellett volna kimondani, hogy elmúlt, hogy rossz volt, hogy vége, akik teljes hittel, vagy teljes érdekből végrehajtották mindazt, ami zsákutcába vitte az országot és vele ezt a meggyét. Történelmi pillanat lett volna, ha sikerül. De már az is, ha felismerik, hogy nem sikerülhet. Ha valaki feláll és azt mondja: - Elvtársak! Ne vesztegessük az időt! Ez már nem a mi dolgunk és nem a mi időnk! Adjuk át a helyünket! Itt most sokkal fontosabb dolgokról van szó, mint hogy mit szólnak Kadarkúton, ha mandátum nélkül megyünk haza.

Ez még belefért volna a 7+1 percbé. Sőt, talán még tapsot is kapott volna, mert rövidebb. Mert ez volt a legfontosabb ezen a napon. Amíg jelemtős javaslatok felett elsiklott a küldött-sereg, az ügyrendi vita több, mint egy órán át tartott.

Mik voltak ezek a jelentős javaslatok? Talán meglepő, de

(Folytatás a 3. oldalon.)

"Hanem folyjon az ítélet, mint a víz, és az igazság, mint a bővizű patak" /Ámós 5,24/

Cseri László felvétele

kereső közösségek. Érzékenyek a kultúrára, ami a kezdet, a hagyomány, és az új szerves ötvözet. Elkötelezettek a természetért és környezetért, amiben Ábrahámmal az üdvösségtörténet kezdetét vette, ahol az Isten az ember iránti szolidáris szeretetből testté lett, hogy örökre közöttünk lakjon.

sősoron az Istenre, aki a történéseket, az eseményeket - és abban az ember történelmét - majd beteljesíti. Tudatában van az emberi nem sérültségének, a bűnnek. A bűn keűös vetülete: az egymással szembeni bizalmatlanságnak, az Élet Titkával szembeni hiteltelenségnek. Az ördögi körből csak az istenhívő juthat ki. A

A reformáció - lényegében pozitív folyamat, tisztító vihar az egyházon belül - , megosztotta a kereszténységet. A fölvilágosodás megszüntette a teológia, a keresztény világlátás egyeduralmát. A modern nemzetállam gondolatának térhódítása földarabolta Európát, ami a második világháború után termé-

rai. Nem tekintik a múltat, ami mögöttük van, hanem teljes erővel nekifeszülnek annak, ami előttük áll (Szt.Pál nyomán). Városunkban e szellemben találkozhatunk fiatalok ezreivel, hogy megerősödjünk értékeinkben, és szolgáló szeretettel továbbadjuk azokat.

Pécs salve la jeunesse de la rencontre de Taizé

TEGNAPTÓL - HOLNAPIG

Felmentés - Taizé

Felmentését kérte a pápától dr. Cserháti József pécsi megyéspüspök, kora miatt. A Pécsi Rádióknak erről nyilatkozva azonban hozzátette, hogy két év múlva szeretné Pécsset fogadni a Szentatyát. Cserháti Józsefet április 19-én köszöntötték 75. születésnapján. A magyarországi főpapokon, köztük dr. Paskai László bíboros primás, esztergomi érseken kívül az Állami Egyháziügyi Hivatal elnöke, továbbá baranyai, tolnai tanácsai és népfővezetők üdvözltek. A püspöki palotában személyesen fejezte ki jókívánásait a katolikus egyházmege főpásztorának dr. Dányi Pál, az MSZMP Baranya megyei első titkára is.

A pénteken kezdődő pécsi ifjúsági egyházi világtalálkozó kapcsán a helyi igazgatásrendszerre rendkívül nagy feladatot ró az a jogszabály, mely szerint a nyugati országokból érkező és magánszemélyeknél megszálló vendégeknek 48 órán belül be kell jelentkezniük a rendőrségen. Lapzártakor 15 ezerre becsülik a résztvevők számát, és a fiatalok családoknál laknak a találkozó idején. A rendőrség nem a kapitányságon, hanem a fogadóhelyeken, megerősített létszámmal intézi a bejelentkezéseket. A jogszabály értelmében a szocialista országokból jövő hívőknek nem kell bejelentkezniük.

Testvérvárosi hírek

Izraeli részről felvetették, hogy Pécs létesítsen testvérkapcsolatot valamelyik városukkal. A kérdéstről várhatóan tárgyalni fognak egy izraeli kulturális delegáció hamarosan esedékes baranyai látogatása során. Mint emlékeztet, Magyarország 1967-ben megszakította a diplomáciai viszonyt a zsidó állammal. A testvérkapcsolatok felvételéről el-

szóló találkozókat már korábban is tartott a Magyar Eszperantó Szövetség Baranya Megyei Bizottsága, azonban először most fordul elő, hogy a lvoviak eleget tudnak tenni a meghívásnak. Ez is azt jelzi, hogy a szovjet hivatalos szervek fenntartásai a külföldimágánkapcsolatokat elősegítő és a nyelvi egyenjogúságért

Kiváló vállalat címet kapott régiók közötti építőanyag fuvarosa, az 5.számú ÉPFU. Az ezerhatszázötven dolgozót foglalkoztató üzemegység hat-százharminc-millió forintos termelési értéke és nyolcvanmillió nyeresége mellett kimagasló termelékenységgel, a balesetek csökkentésével nyerte el a kitüntetés, amelyet az ÉPFU vezérigazgató helyettesétől, Köves Gábortól vehetett át Koncz István igazgató. A Dél-Dunántúl négy megyéjét ellátó üzemegység a korszerű gépjárműdiagnosztikai, energiatakarékosági módszerek kidolgozásában és alkalmazásában is élen jár.

küzdő mozgalommal szemben megszűnőben vannak.

Az angliai Bath és Kaposvár között testvérvárosi megállapodást írtak alá. A szigetország nyugati részén fekvő, 85 ezer lakosú település fejlett iparáról, egyeteméről és fürdőjéről nevezetes. A kaposvári aláírás magyar részről a tanácselnökön kívül ott volt az MSZMP, a Népfőnt és a Magyar Demokrata Fórum képviselője.

Pártélet

A városi párttervezeteken megerősítették eddigi tisztségében a dombóvári és a lenti első titkárt. A Tolna megyei városban Cserép Imre,

sából kiderül, hogy a megyei testület tagjai kérték: Dérfalvi István, a KEB képviselője továbbítsa véleményüket a párt ellenőrző bizottságának.

A Független Kisgazda-, Földmunkás és Polgári Párt ideiglenes Baranya megyei vezetősége április 21-én alakult meg a pécsi Vasutas Művelődési Otthonban. A küldöttek Gerenday Istvánt választották meg elnöknek. A titkár Beok György, a jegyző Hangya Antal, míg az ügyész dr. Felcser László lett. Szervezési ügyekben Beok György titkárhoz lehet fordulni, aki Pécsset, a Geisler Eta utca 7. sz. alatt érhető el a 18-553-as telefonszámon. Az FKGP komlóli szervezetének zászlóbontó nagygyűlését április 24-én tartották meg a Városi Tanács dísztermében.

Forgalmi pótlék - vám

Ot megyei városban, köztük Pécsen, ezentúl évente legalább 25 ezer forintos munkaköri pótlékot kell kapniuk a helyi közlekedésben dolgozó autóbusszvezetőknek. Ezt egy most megjelent kormányrendelet írja elő. Ugyanez a rendelet a budapesti elővárosi forgalomban vezető buszsofőrök minimális munkaköri pótlékát 48 ezer forintban állapítja meg. A BKV helyi tömegközlekedésben dolgozó autóbusszvezetői óránként 26 forint 70 filléres forgalmi jutásra jogosultak.

A nem külkereskedelmi forgalomban beérkező gépkocsik és az 50 ezer forintnál nem nagyobb értékű motorkerékpárok vámkezelésére Baranya, Somogy és Tolna megyében a pécsi vámhivatal, Zala és Vas megyében pedig a zalaegerszegi vámhivatal illetékes. Ezt a pénzügyminiszter és a kereskedelmi miniszter új rendelete írja elő, mely április 8-án lépett hatályba.

TEGNAPTÓL - HOLNAPIG

magyar répatermesztők támogatására fordítja. Értésülésünk szerint a különös helyzet azért alakult ki, mert a szomszédos ország gyárai akár az egész dél-dunántúli répatermést a magyar termeszők számára rendkívül kedvező feltételek mellett megvásárolnák, azonban a hazai gazdaságok kénytelenek önmérsékletet gyakorolni és a kaposváriakkal is szerződni. Hosszabb távon ez a megoldás jelent számukra nagyobb biztonságot, mert az árszinyok megváltozásával a jugoszláviai importigény egyik napról a másikra megszűnhet. Az alapanyaghiány ellenére így a somogyi feldolgozó üzem abból a répából is exportál Jugoszláviába, amelyet neki szállítanak a hazai gazdaságok.

Nehézségek az ércbányánál

A Mecseki Ércbányászati Vállalat nehézségeire utal üzemi lapjának tudósítása a MÉV szocialista brigádvezetőinek tanácskozásáról. Eszerint a rubelszorok változása előnyös ugyan számukra, költségeik azonban jelentősen növekednek. A társadalombiztosítási járulék felemelése több, mint 40 millió, az anyagáremelések pedig 105 millió forintot újabb terheket jelentenek. A mecseki uránbányák idei tervszámai a vágathajtás és a bányafúrás kivételével alacsonyabbak a tavalyiaknál.

Horgászati tilalom - strandnyitás

Horgászati tilalom van a Balatonon április 20-a és május 19-e között. A tilalom vonatkozik a tóba torkolló valamennyi vízfolyásra is, a torkolattól visszafelé számított két kilométeres távolságra. A Zalán a zalaapáti hidig nincs engedélyezve a halfogás.

Zalakaroson április 29-én nyitják meg a szabadtéri strandot. Elkezdik a fedett épület rekonstrukcióját, melynek szeptember végéig kell befejeződnie. A főszezonban a nyári épületben lesznek a gyógykezelések. Őszi nem működik Zalakaroson a szauna, akkor viszont hármát is megnyitnak az eddigi kettő helyett. A szabadtéri színpadon június 24-től augusztus 20-ig minden hétfőgén lesz előadás.

Sport - lapzártától lapzártáig

Díszpolgári címmel tüntette ki a zalaegerszegi tanács Portisch Lajost, a város szülöttét. A nemzetközi nagymester Zalaegerszegen érte el első sakksikereit. Portisch Lajos a hatvanas évek közepe óta csaknem minden alkalommal kiharcolta a részvétel jogát a világbajnokjelöltek versenyére. Többször segítette jó helyezésekhez a magyar válogatottat a sakkolimpiákon, és ő volt az első táblása 1978-ban az argentinai sakkolimpián aranyérmert szerzett csapatnak.

A ZTE labdarúgói még nem lehetnek biztosak abban, hogy bentmaradnak az NB I-ben, azonban esélyesek arra, hogy a Magyar Népköztársasági Kupa elődöntőjébe kerüljenek. Vácott 2-2-es döntetlent játszottak, így kedvező helyzetből várják a visszavágót. A síófokiak I-O-ra nyertek MNK-mérkőzésen az NB III-as Dömsöd otthonában.

Több, mint negyven év után ismét lesz első osztályú csapata Nagykanizsának? Ez egyre valószínűbbnek látszik, hiszen a Dorog elleni 3-1-gyel a "MAORT" sorrendben hatodik győzelmét aratta. Hét fordulóval a befejezés előtt 5 pont előnye van a második Csepel, 6 a harmadik Oroszlány előtt. A kétszorosra és

összesen 32-es létszámúra "felbrutósított" NB II-ből a csoportgyőztesek közvetlenül fölkerülnek az NB I-be, míg a másodikok osztályozót játszhatnak az NB I 13. és 14. helyezettjével.

Az NB III Dráva csoportjában a táblázat élen helyet cserélt a két paksi csapat. Miután a helybeliek által jobban kedvelt PSE 7-1-re verte a Szigetvárt, az Atomerőmű pedig egy pontot elveszített a Kaposvári Honvéd ellen. A többiek jelentős hátránnyal követik őket.

A PMSC férfi kézilabda csapata 23-18-ra kikapott Veszprémben, így a hatodik helyen végeztek. A

Ófalu

Az ófalui atomtemető létesítéséről húzódozó döntést az illetékes közegészségügyi-járványügyi főfelügyelőhöz címzett levélben sürgeti az érintett települések országgyűlési képviselője. A baranyai képviselőcsoport keddi ülésén határozott erről, miután a szakmai vita és a hatósági eljárás helyzetéről tájékozódott. Brezniczky József képviselő Pápay Déneshez intézett levélét a tömegtájékoztató fórumaihoz is eljuttatják.

Az ófaluiak attól tartanak, hogy a döntés törvényes határidejének halogatása szükség-helyzetet teremt, ami a szakmai ellenérveket lesöpörve hivatkozási alapot ad a nukleáris hulladéktemető gyors megépítésére. A helybeliek szerint a főfelügyelőnek el kellett volna utasítania a létesítés engedélyezése iránti kérelmet, mivel a beruházónak már tavaly június óta nincs területfelhasználási engedélye. Bizalmuk fogytán, s úgy tűnik, hogy a vita kilép az eddig általuk is helyeselt szakmai mederből. A Magyar Demokrata Fórum, a FIDESZ, az Ófalui Baráti Kör, a helyi tanácsok és társadalmi szervezetek május hetedikén, vasárnap békés környezetvédelmi tüntetést rendeznek a tervezett atomtemetőnél. Az ófalui labdarúgópályáról délelőtt tízenegy órakor indulnak a helyszínre, ahol a tiltakozó nagygyűlés után a környék hagyományőrző népi együttesei adnak műsort.

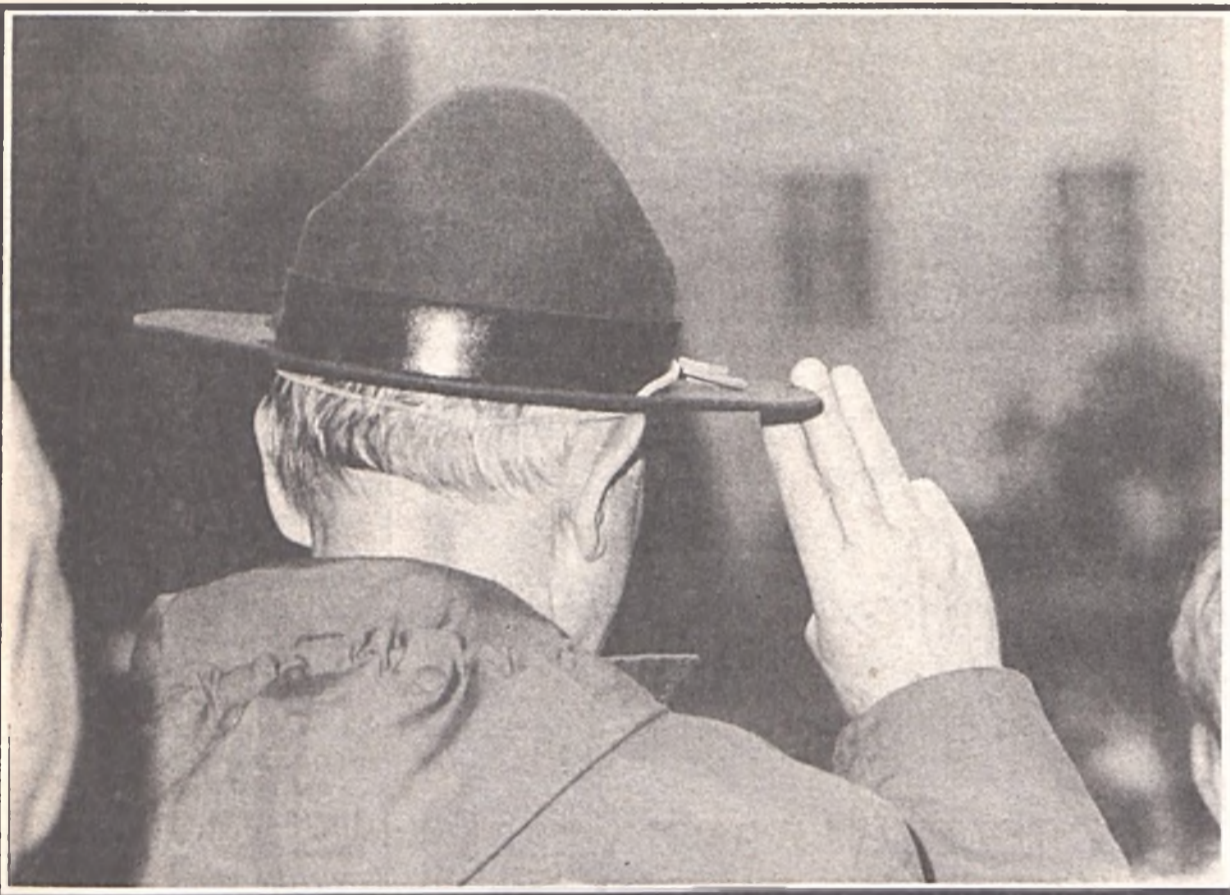
Maróthy László a Paksi Atomerőmű nukleáris igazgatója a tüntetésről értesülve sajnálkozását fejezte ki amiatt, hogy most, amikor a szakmai vita a végéhez közeledik, teljesen politikai sikerre terelődik az ügy. Nehezményezte, hogy az erőmű szakemberei nem tájékoztathatják álláspontjukról a helyieket, nem hívják meg őket a falugyűlésekre, és nem kapják meg a lakók címgjegyzékét sem.

PMSC nők kiharcolták a bentmaradást azzal, hogy Pécsen 24-22-re legyőzték a Dunaujvárost.

A sakk OB I legnagyobb meglepetését a zalaegerszegi Csuti SK okozta, miután a várt kétszámjegyű vereség helyett 6-6-ra áll a tavalyi ezüstérmes MTK-VM ellen. Két független mérkőzésre vár. A zalai éltáblások a legutóbbi sakkolimpia sztrájkait győzték le. Horváth Gyula Polgár Judit, Horváth Tamás pedig Polgár Zsuzsa ellen nyert.

Hírovtunk szerkesztője:

Felső Pál

Negyven év után végre előkerülhetett rejtekhelyéről a 47.számú pécsi Szent László cserkészcsapat zászlaja és kürtje. Az elmúlt vasárnap a Magyar Cserkészszövetség elnöke, dr. Surján László előtt huszonkét ifjú cserkészkerületi vezető-jelölt tette le az esküt. Megható pillanat volt, amint többetucat öregcserkész újította meg ötven-hatvan évvel tett fogadalmát: "A cserkész hiven teljesíti kötelességeit, melyekkel Istennek, hazájának és embertársainak tartozik..." Kálmándy Ferenc felvétele

örchaladott tárgyalások folynak Pécs és az ausztriai Grác, illetve Baranya és Stájerország között. Péccsel létrehozandó partnerkapcsolatok lehetőségéről érdeklődnek Angliából, az Egyesült Államokból, Görögországból és Japánból is.

A testvérvárosok eszperantistáinak találkozóját rendezik meg április 24-e és 30-a között Pécsen. Eszékéről, Lahútból, Lvovból, Schwerinből és Szlivenből érkeztek vendégek. Ha-

a zalaiban pedig Fritz László maradt korábbi funkciójában, az MSZMP helyi bizottságában.

Konkrétabb, és a párttagság eligazodását jobban segítő tájékoztatást tartanak szükségessnek az MSZMP Zala megyei fegyelmi bizottságának tagjai arról, hogy a Központi Ellenőrző Bizottság miért érvénytelenítette Bihari Mihály, Bfő Zoltán, Király Zoltán és Lengyel László pártból való kizárását. A Zalai Hírlap tudósítá-

Cukros furcsaságok

A jugoszláv feldolgozó üzemek többet fizetnek a cukorrépáért, mint a kaposvári gyár, ezért ez utóbbi alapanyaghiánnyal küszködik. A Somogyi Néplap egyik tudósításában utal arra, hogy a Kaposvári Cukorgyár a jövőben az általa felvásárolt répa egy részét továbbadja a jugoszláv üzemeknek, az árkülönbözetből képződő többletbevételt pedig a

A pártért és a pátriáért

folytatás az első oldalról

elsősorban nem azok, hogy váltsák le Kádár Jánost, vagy hogy rehabilitálják Nagy Imrét. Merthogy az elsőnek nincs gyakorlati jelentősége, a második meg nyitott kapukat döngöl. Fontos lett volna talán, ha alaposabban megvitatják, bevezessék-e a bizalmatlansági indítvány lehetőségét, megszüntessék-e a delegáltak státusát, csökkentessék-e a pártbizottság létszámát, feloszlássák-e a végrehajtó bizottságot, avagy válasszanak-e társadalmi tisztségű megyei MSZMP-elnököket. Ezek a szervezeti kérdések azért lettek volna sorsdöntőek, mert ma Magyarországon sokan úgy vélik, az MSZMP-n belül megtalálhatók azok a képzet, kormányzásban, politizálásban jártas reformerők, akik - egy jó koalíció segítségével - kirángathatnák az ország szekerét az ingoványból. Csak hogy ezek az erők akkor szerezhetik meg a közbizalmat, ha megszabadulnak a politikai kalandoroktól, a haszonlesőktől, de még azoktól - az egyébként tisztességes - emberektől is, akik ragaszkodnak a kommunista párt régi eszméihez.

Mindez Somogyban nem történt meg. Most mindenki az új főnökre, Sárdi Árpádra figyel, aki 38 éves! Fiatal ember, talán nem kötik béklyók, már csak azért sem, mert az elmúlt három évben a Szovjetunióban tanult. Változnak az idők... Ma úgy gondolhatjuk, talán nem járt rossz iskolát, aki ott italta a szót, ahonnan a változások egykori őrei - kényszerből vagy önként, ez most édesmindegy - a szólásszabadság és a megújulás eszméjét ráengedték Kelet-Európára.

Talán az új csapat megvív azokkal az ideológiai kihívásokkal is, amelyek szintén az értekezleten hangzottak el. Bezerédi Zoltán: - A kommunista párt 1948-ban és 1956-ban külső erőktől kapta a hatalmát, ezért van bajban most, amikor önrőből kellene megküzdenie érte. Dr. Gyenesi István: - A politika etikatlansága naponta tetten érhe-

tl. Ennek megjelenési formája, hogy a deklarációkkal ellentétes intézkedések születnek. Dr. Kovács Lajos: -Megyepolitikát csináljon a párt! Addig, amíg van megye, és amíg van párt.

A kisszámú reformerek hangját egyelőre elnyelte a változásoktól még talán szavakban is irtózó csendes többség. Születtek ugyan határozatok, de ezek közül egy kimondottan halogató: "Hívjanak össze hamarosan újabb megyei pártértekezletet a helyi választási

elképzelések kidolgozására!" Két-öt pedig fölfelé címzett: "Legyen rendkívüli kongresszus az MSZMP országos választási eljárásának megszervezésére! Dolgozzon ki a KB idegenforgalmi határozat-tervezetét!"

Ez utóbbi a gondolkodás teljes csődjé. Ez lenne a KB legfontosabb dolga - ma 1989 tavaszán? Hacsak azért nem, mert ha így megy tovább, kíváncsi nyugati turisták özöne szakad a nyakunkba, hogyan tudunk egyáltalán létezni ilyen körülmények között. S már itt ácsingóznak, hát fűrdjenek is egy kicsit.

Zimmer frei.

Belényesi Csaba

Megújulás?

Aligha hívták volna össze az MSZMP nagykanizsai pártértekezletét, ha tavaly ősszel nem robban ki Mózes Pál lakáscsere-botránya. A pártbizottság maradék tekintélyét alaposan megtépázta az úgben mutatott tchetetlensége. Olyannyira, hogy az a testület, amely az

ság vezetői közül. Nem aratott sikert az sem, hogy egyikőjük sem vállalta a városi televízióban a nyilvánosság előtti megmérettetést.

A változást remélők számára rosszul indult a pártértekezlet, mert az első hozzászólók azt hangoztatták, hogy az ilyen összejövetelek eddig sehol semmit nem oldottak meg. Csak a párttagok bizonytalansága nőtt, az alternatívok pedig egyre ellenségesebbé váltak. Szerintük még a pártban belüli reformerök is alaposan elvetették a sulykot, mert hisz a revizionista restaurációtól, s nem holmi visszarendeződéstől kell féltetni az MSZMP-t.

És a társadalmat?

Szerencsére az ellenvélemény sem késett sokáig. A harmadik felszólaló a pártértekezlet halogatását egyes pártfunkcionáriusok egzisztencia-átmentő akciójának ítélte. A párttagokat kell meghallgatni, nem csupán az apparátust. Mondandójában a reformszárm törekvéseire voksolt, és felvetette, hogy meg lehetne szüntetni a megyei pártbizottságokat.

A továbbiakban csendesebb mederben folytak az események. Több esetben a gondolatok körbejártak, a sűrűn használt fogalmak, kifejezések kiüresedtek. Akadtak persze így is éles felvetések: a párt "öngyilkos" káderpolitikájáról, a tagság feje fölött, zárt üléseken hozott döntésekről.

"Hitelképes, új vezetőkre van szükség! - hangzott el, - Olyanokra, akik kiállnak a városért". Többen felszólították Gál Róbertet, aki már 19 év óta első titkár, lépjen vissza a jelöléstől. Erre később sor is került, és a 36 éves Szabó Józsefet, a korábbi titkárt választották meg az új pártbizottság élére, aki felszólalásában elmondta: azonosul a kecskeméti Reform-műhely gondolatiságával.

Az MSZMP nagykanizsai reformköré, az első között, idén márciusban alakult meg. Az értekezleten megválasztott négy új vezető közül három, így az új első titkár is részt vesz a kör munkájában. Hogy ez jelent-e valamit? Az elkövetkező hónapok döntik el. Megmérettetésük talán nem olyan távoli, mert ez a pártértekezlet is úgy döntött: javasolja a KB-nak a rendkívüli kongresszus összehívását.

Rikli Ferenc

Helyzet

Nem vagyunk alternatívok... és gonoszok sem. Hisz a kettő a nehezen tanulók számára csaknem ugyanaz. Mások vagyunk, de ennek sincs jelentősége, mert a hatalom birtoklása, kiszolgáltatása, esetleg tagadása nem tesz önmagában bölcsé senkit.

Bennünket sem, s igényünk sincs rá. Ostoba összeakaszkodások és meddő csörték helyett a valóságot választjuk inkább. A hallgatag vidék-Magyarországot, amelyet szívösen felednének ma is sokan.

Pedig a vad kitalálások és becsapások napkeleti álom-Vengriája romokban. De azért a makacs homlokok mögött továbbra is régi a játék: aki mást akar, rosszat akar. S az azonosság kölcsönglóriájával övezett fejek örömmel szülnének kemény kezeknek szóló parancsokat.

Csak hát más kezek kellenek végre. Nem őrizni, hanem szétrombolni a hazugsághalmokat. Mert van szegénység. Eltagadott múlt. Bősök-Nagymarosok. Szétdőlt gazdaság, s adóssághegyek, csúcsra járatott magyarizációkkal. A sarc mellett sebek. Reformnak hazudott embertelenség. S hozzá a kórités: az önkortávozó hatalom megkésett nagylelkűsége. Hogy most ismét a tiéd a gazdátlan ország! A lekezelt perem-Magyarország is a miénk.

Csak már a toldozgatáshoz is kevés a kétségbeesés beletörődése, vagy a helyzet diktálta hangulatok finom rögtönzése. Garanciák kellenek végre, s nemcsak a rideg számítással elvárt áldozatok, mert a térkép szerint az Órség, a Zselic, az Ormányság is Európa. Bár egyik sem éppen világhírlírást író.

Ha érdekükben szólni "alternativa", akkor mi mégiscsak itt született másszülöttek vagyunk, s Wittgenstein filozófus urat is tisztelgetlenül kiforgatva valljuk, amiről nem lehet hallgatni, arról beszélni kell.

Bizony, Feleim, holnap reggelre múlt lesz a jelen, s a pironkodásból évszázadokra elég.

Lectori salutem!

Most már országvilág megtudta a tévé és a rádió jóvoltából, hogy az egyik sikeres vállalat igazgatója egy évi prémium gyanánt nyolcmillió forintot kapott. Törvényesen, természetesen. Egy ÁBMH rendelet alapján, amely az anyagi érdekelttség javításának /igen dicséretes/ céljából újraszabályozta a vállalati vezetők javadalmazását, és megszüntette egyebek közt a prémiumplafont is. A rendelet nagyszerű eredményének könyvelhető el, hogy tavaly a vállalatvezetők átlaga - hallottuk egy felőlős nyilatkozótól - a 40 ezer körüli alapfizetéséhez egymillió körüli prémiumhoz jutott. Ez tehát az átlag és 1988-ra vonatkozik. De ne higgyük, hogy ez az átlag egyenlősít is jelent, nem! A vezetőknek csak mintegy egyharmadánál jelentkezett komolyabb emelkedés, mondotta az illetékes.

A nyolcmillió prémium szenzációja engem kevésbé érdekelt volna, ez az átlagos szám azonban mélyen, nagyon mélyen megrázott. Nem mondom, azért is, mert - noha nem vagyok gyanakvó természet - az élet ki-

fejlesztette bennem a rosszhiszeműséget. Ha én igazgató lennék és nyugdíjba készülnék /korkedzemennyel vagy anélkül/, én is tudnék kiemelkedő eredményt produkálni, egy alkalommal /és utoljára/ legalábbis, például úgy, hogy eladnám a gyár kulturházát. S ha igazgató lennék, nyilván nem csak ez az egy ötletem volna. És megnyugtató arra gondolnék, hogy tavaly többfelé is emelték a vezetőállásuk bérét, általános tendenciáról van szó tehát, az anyagi érdekelttség és a vezetők felelősségérzetének javítása jegyében. De arról is szó lehet, hogy a bérrendezés nagy társadalmi reformját végtére is valahol el kell kezdeni, és hát hol másutt, ha nem odafent.

De nem vagyok igazgató, ezért aztán semmi ilyesmit nem gondoltam, sőt. Az jutott eszembe, hogy mindez akkor, azután, azzal egyidejűleg történt, hogy hazánkban nyilvánosan is beismert tényné vált, hogy válságba jutottunk. Válsághelyzet van tehát, s mit tesz ilyenkor a vezető? Egy LeIacocca nevű világhíres menedzser példával, midőn sorsa úgy hozta, hogy

beállt a Chrysler céghez, amely a csőd szélén tántorgott, természetesen mindenekelőtt egy részletes és szakszerű stratégiát dolgozott ki, s ennek egyik része menthetetlenül az volt, hogy meg kell húzni a nadrágszíjat; a cég alkalmazottainak is, ha fenn akarnak maradni, áldozatokat kell vállalniuk. Ennek érdekében Mr. Iacocca először is leszállította a saját fizetését évi egy dollárra. Hadd adjam át neki a szót:

"Nem azért szabtam meg 1 dollárban a fizetésemet, hogy eljártsszam a mártírt. Azért tettem, mert szembe kellett néznem az egyszerű dolgozókkal. Azért tettem, hogy amikor fölkersem Doug Frasert, a szakszervezet elnökét, s a szemébe nézhessek és azt mondhassam: "Ide figyeljen, azt akarom maguktól, hogy vállaljanak áldozatot", s ő ne vághasson vissza azzal, hogy: "Te nyavalyás, te miféle áldozatot vállaltál?" Ezért tettem, jól megfontolt, hűvösen végig gondolt, gyakorlati okokból. Azt akartam, hogy alkalmazottaink és szállítóiink azt gondolják: "Követem azt a fickót, aki ilyen példát mutat."

Mr. Iacocca "hűvösen végig gondolt, gyakorlati" szempontja bevált. Már csak ezért is érdemes megtudni, milyen tanulságokat vont le ő maga az ügyből:

"Rájöttem, hogy az emberek nagy áldozatvállalásokra is hajlandók, ha mindenki részt vállal a megpróbáltatásból. Ha mindenki egyaránt szenved, hegyeket lehet elmozdítani. De ha csak egyszer is kiderül, hogy valaki lóg, hogy nem viszi a rájutó terhet, az egész összeomolhat."

Némi pirulással ugyanebből a forrásból idéznék még egyetlen mondatot: "Vezetni ugyanis annyit jelent, mint példát mutatni."

Hallam Ferenc

Mit hozhat Délnek a Világkiállítás?

-Tudomás szerint a világkiállítás 40-60 milliárd forintos idegenforgalmi, 15 milliárdos

Borsod, Szabolcs máris lázadzik. A Tiszántúl nyugtalan. Nyeregben csak a főváros és a Dunántúl északi polgárai érezhetik magukat, hiszen ha az osztrákokkal megkapjuk a világkiállítás jogát, s a magyar parlament is rábólint, e térségek biztos fejlődés reményében várhatják a következő éveket. De mit hoz nekünk, itt Dél-Nyugaton a félve-remélve várt Expozíció?

A Magyar Gazdasági Kamara ügyvezetősége január utolsó napján tárgyalta meg a Világkiállítás előkészítésének helyzetét. Idézet az ülés emlékeztetőjéből:

"A Kamara az ország nemzeti érdekeit szolgáló, nagyjelentőségű vállalkozásnak tartja a Világkiállítás közös megrendezését, és az erre vonatkozó pozitív döntést támogatja. [...] Világosan kell azonban látni a gondokat is. A Világkiállítás okozta fellendülés elsősorban - de nem kizárólag - egy elég jól körülhatárolt területet érint majd: az infrastruktúrát, az építőipart, a kereskedelmet és a szolgáltatást, területileg pedig az egyébként is fejlettebb Budapestet és Nyugat-Magyarországot. [...] Az ügyvezetés meggyőződése, hogy a Világkiállítás megrendezésével kapcsolatos teendők megvalósítását társadalmi ügyggyé kell tenni, s ahhoz mozgósítani kell a lakosságot és a vállalatokat az ország egész területéről. [...] Idegenforgalmi kapacitások bővítése szükséges a rendezvény által közvetlenül nem érintett területeken is. A Világkiállításhoz illeszkedő idegenforgalmi, kulturális, szakmai találkozók szervezése kívánatos az ország egész területén."

Véleményt kértünk régióink megyei tanácselnökeiktől is.

Dr. Gyenesi István, Somogy megye:

- Először is, egy ilyen horderejű eseményt aszerint megítélni, hogy közvetlenül hoz-e valami hasznot nekünk vagy sem, mindenképpen szűklátókörűségre vall. Ráadásul ez egy túl kis ország ahhoz, hogy egy fejlesztés ne válna valamilyen módon közkinccsé. Ugyanakkor kétségtelen, hogy Somogy közvetlenül is gazdagodhat a világkiállítás által. Nagyon könnyen elképzelhető,

hogy 1995 után a Nyugat-Európátólünk elválasztó, sok szempontból minőségi különbséget jelző vonal nem a magyar-osztrák határon húzódik végig, hanem Magyarországon belül, mondjuk a Duna mentén. Végül, hogy milyen kézzelfogható előnyöket remélhetünk a rendezvénytől? Azt, hogy teljessé válik a dunántúli úthálózat. Az M7-esnek a határig történő kiépítése mindenképpen meg kell, hogy történjen. Ha komolyan vesszük az Alpok-Adriatánunk az Olaszországból, Ausztriából, Jugoszláviából hozzánk érkezőknek. Aztán a vállalkozásnak - mert a világkiállítást csak így szabad felfognunk -, nyilván lesznek az idegenforgalmat fejlesztő elemei is. Ezek pedig nem csak Budapestet fogják érinteni, hanem a Balatont, ezen belül a déli partot is, amely a hazai idegenforgalom igen jelentős területe. Sem az M7-est, sem pedig a Balatont nem viszik el a kiállítás után, ezek itt maradnak és fejlődésük Somogy megyét gazdagítja majd.

Varga László, Zala megye:

- Mivel egzakt számítások nem lehetnek, a közvéleményhez hasonlóan én is érzelmi alapon alakítottam ki a véleményemet. Ez az ország már nem egyszer szaladt visszafordíthatatlanul kényszerpályára azért, mert lényeges kérdéseket érzelmi alapon döntöttünk el. Én Zala megye térségi adottságai miatt is világkiállításpartit vagyok. Az Európával történő integrálódás éppen földrajzi elhelyezkedésünkkel fakadóan kedvezően érinthet bennünket. Természetesen nem közvetlenül, hanem hosszú távon, áttételesen. Az, hogy megyénk az ország nyugati részén terül el, önmagában is óriási lehetőségeket kínál, s akkor még nem beszélttem a Balatonról. Minden olyan döntés, amely kapuinkat nyitja ki, amely az egymáshoz tartozásunkat erősíti, amely gazdaságunk számára nélkülözhetetlen kapcsolatokat hoz létre, - számunkra nagyon kedvező. Gazdasági helyzetünk tartós rendezéséhez olyan nemzetközi együttműködésre van szükség, melynek létrejöttét a világkiállítás feltétlenül elősegítené. A közvetlen haszonról nincsenek illúzióim. Az infrastruktúra sürgető fejlesztését az aprófalvakban élő lakosság számára nem a világkiállítás hozza meg. Komoly adósságainkat ettől függetlenül, az államigazgatás megváltozott maga-

tartásával kívánjuk rendezni már a tervezett világkiállítás előtt.

A kiállítás szükségességének megítélése roppant ellentmondásos. Mint mondtam, én világkiállításpartit vagyok, de ez korántsem jelenti, hogy erről ugyanígy vélekednek akár országgyűlési képviselőink, akár munkatársaim, itt a megyei tanácson. Konkrét adatok hiányában sajnos képtelenek vagyunk felmérni, hogy egy ilyen döntés vállalása milyen kényszerpályákat jelent a tanácsi munkában. A kialakult helyzet tragédiájának azt tartom, hogy az ország ketté fog szakadni. Bármilyen döntés születne is, az ország fele csalódnai fog. A Duna túlsó felén lévő ország rész ellenérdekeltségének ellensúlyozását már az első pillanatban meg kellett volna teremteni.

Piti Zoltán, Baranya megye:

-A kiállítással egyrészt demonstrálni tudnánk a világnak korszerűsítési, átalakítási szándékaink komolyságát. Másrészt lehetne egy olyan belpolitikai cél, amelynek elérése érdekében összefog az ország. Sajnos ez utóbbitól nagyon messze vagyunk. Én nem azt fájlalom, hogy vitatkozunk, hiszen ennek most van az ideje, de kevesellem azoknak a számát, akik amellet érvelnek, hogy megrendezzük a kiállítást. Pedig 1995-ben a mi helyzetünk meg a világ helyzete közti különbség is jobban érzékelhető lenne, ez is ösztökélhetne bennünket a felzárkózásra. Ebből az alkalomból sort keríthetünk több olyan beruházásra - hírközlés, közlekedés, idegenforgalom -, amelyek égető hiányokat pótolhatnak, ráadásul nem apránként, hanem egyszerre, rövid idő alatt valósulnának meg. Hogy túl nagy teher lenne? Szerintem nem hazai, hanem főként külföldi tőkétől kellene építkezni. Mi mindig csak úgy általában kínáljuk fel ezt a lehetőséget. Most egy ilyen rangos esemény alkalmá-

Például Nagyatád...Dél-Dunántúl egyik látványosság a szoborpark.Cseri László felvétele.

Tamás Ádám, Tolna megye:

ból nyilván nagyobb lenne a vonzerő. Ez persze Budapest-Bécs világkiállítás lenne, így Baranya csak közvetlenül húzhatna hasznot a fejlesztésekből. De ez elsősorban nemzeti ügy, ugyanakkor viszont a hozzánk érkező turisták nem ragadnának le a fővárosban, eljönnek más tájakra is, ha híret veszik, hogy érdemes. Én úgy gondolom, a 2000 éves, műemlékekben, kulturális értékekben gazdag Pécs, a nemzetiségi emberek sajátos világát kínáló Baranya vonzó lehet a látogatók számára.

infrastrukturális és 40 milliárd forint létesítmény-fejlesztési beruházást jelent Magyarországon. Az első szakaszban a vidék érdeke sérülni fog, hiszen mindenekelőtt a két főváros tengelyére fűzve kell az idegenforgalom, a közlekedés fejlesztésében gondolkodni. Értelemszerűen éveken keresztül erre koncentrálni majd a költségvetés. De vállalni kell ezt a helyzetet, mert lehetőséget ad az infrastruktúra fejlesztésére, és a gazdaságot is rövid idő alatt fellétköztheti, s ez a vidék számára is a továbblépést jelent. Tolnában is egyesületet hozunk létre azzal a céllal, hogy felkutassa a megyében meglévő lehetőségeket. Én a legnagyobb fantáziát a gyógyturizmusban, a népművészet vonzerójében, a bor- és vadászturizmusban látom. Korszerűsödhet a távközlés, netán előbbre hozhatjuk a szekszárdi Duna-híd építését, és a 6-os utat is négy sávra szélesíthetjük.

-Honnan lesz erre pénz?

-Több forrásból. A központi idegenforgalmi alapról is részesedünk, és a külföldi vállalkozók mellett számíthatunk a Tolna megyei befektető vállalkozói érdeken alapuló részvételére is. Ha Tolna megye beilleszkedik a központi programok sorába, akkor a költségvetésből is jelentősebben részesedik a jövőben.

A téli országgyűlési ülés előtt a megyei képviselőcsoport a többség a világkiállítás ellen foglalt állást.

- Ezt az indokolta, hogy a képviselői tisztában vannak az ország helyzetével, s tartanak egy ilyen jelentős vállalkozástól. Véleményüket tiszteletben tartva mégis azt mondom, meg kell próbálnunk felkutatni az anyagi lehetőségeket. Amennyiben a belső és külső feltételek nem elegendőek, még mindig azt mondhatjuk: nem csináljuk. De nem indulhatunk eleve úgy, hogy nem fog sikerülni.

Legszívesebben a fák miatt lennék berzencei. És ha már berzencei lennék, sétálgatnék csak a barokk templom és tanácsháza közötti park gesztenyéi alatt, gyönyörködve a csavart törzsű platánokban. S ha még nagyobb békére vágnék, az iskola parkerdejében sétálgatnék megint csak platánok, hársak és gyertyánok alatt; ott, ahol a sportpályáink is vannak, természetesen villányvilágítással. Bár nem kérdezném a tanácselnököt, igazából miből is telik nekünk ekkora fényre...

A fenyők mögül, az úton *Filó József* igazgató úr jönne felém őszén, botjára támaszkodva. Fehér köpenye csikkzsebében töltőtollakkal. Szervusszal köszönnék neki. Hisz rég

összetegeződöttünk volna azokon a társadalmi munkákon, amiket az iskola szervez. Mert ha berzencei lennék, berzencei szülő is lennék: németre járatnám a lányaimat és számítástechnikára. Esténként pedig együtt kocognék velük a hamarosan elkészülő erdei tornapályán. S ha már úgys ott vagyunk, kerülnék egyet a tanácselnök főtéri háza felé. O vörös arcát törölgetve sórt inna a verandán, én meg azt kérdezném, mi újság János. Mert tőle mindenki azt kérdezi; legalábbis, aki igazi berzencei.

- Vízvezetékünk van - mondaná ő - ami családonként húszszerbe került. A harminc utcánkból huszonöt aszfaltos, az házanként négyezeröttszáz. Ha döcögve is, de beindult a szemétszállítás, s a könyvtárunk is elkészült volt fogadóban. Esztérgált korlátos lépcső visz az emeletre, s

már ott sorakozik tizenkétezer kötet. Mellettük negyven féle újság meg folyóirat. A földszinten pedig a klub-

- Igaz, János - mondanám neki -, tényleg kinőtűk már azt a tornatermet. S mi az a húsz millió, amibe egy ilyen színházterem kerül?

- Sok pénz, de megcsináljuk! - bizonygatná ő a poharakat töltve. - Hadd irigykedjenek a káprontaiak, ha majd a Dráván túlról átjönnek látogatóba. Mert ha Berzencén élnek, jugoszláviai testvérvárosom is lenne, s hajtásnyira a falutól külön határátkelőhelyem. Golára, Zsdálára járnék konyakért meg Gorenjéért, ők pedig onnan műtrágyáért hozzánk, mert most az az éri meg.

Visszafele lekezelnék az ismerős határhoz, beugranék egy üdítőre a büfés Mártikához, aki ráadásul szőke, s természetesen berzencei. Kortyolgotva a hűtött Traubit a mi Festetics-kastélyunkról beszélgetnék, meg az ott ápolat elmebetegéről, akik a kerítéshez tapadva cigarettáit

szoktak kunyerálni tőlünk, vagy csak ülnek szólanul az ebédlő barna asztalánál, s rózsaszín, meztelen babákkal játszanak.

Bár, ha igazi berzencei lennék, nem is szólnék az elmebetegekről. Kortyolgotva a Traubit, azt emlegetnék inkább, hogy mi berzenceiek évi háromszáz tehető fizetünk, de se baj, mert gyönyörűek a tiszafák!

Ha berzencei lennék, ücsörögnék csak a parkban esténként a templom előtt. Hallgatnám a toronyóra ütéseit, hársillatot sodorna a szél, s miközben a színházteremből Bach-muzsika szólna; arra gondolnék, talán Berzence és az összefogás a sírás nélküli álom; az, amiért még érdemes...

Bár esténként fáradt lennék, mert nem találnék otthon munkát, s ingáznék hétszáz más berzenceivel együtt Csurgóra, Nagyatádra vagy még messzebb.

Akkor meg mikor ücsörögnék a gesztenyék alatt?

Bencze János

Talán Berzence

szobák a szakköröknek és az ének-karnak.

- Vasárnap is megyünk Pestre énekelni. Ha kedved van, jöhetsz velünk - mondaná *Karik János* tanácselnök. S ha már kilihegtem magam a parkerdei kocogás után, arról beszélne, most a színháztermet kell felépíteni, mert bálakat, falugyűlést is rendezni kell valahol, és az iskola tornatermet kinőtűk. Pedig csak 1981-ben épült, amikor másutt már lefele...Még sincs olyan hely, ahol rendszeren összejöhete az ember.

Hazánknak ideiglenesen tartozó szovjet csapatok

Az energiaárak emelésével szaporodnak a kifizetetlen villanyzámlák is. A múlt év végén már egymilliárd-kétszázmillióra rúgott a közületek hátraléka, a lakosság pedig százhuszmillió forinttal tartozott az áramszolgáltatóknak. Sokan méregetik riadt pillantásokkal villanyórájuk pörgő számlálóját, s ha csenget a díjbeszedő, utolsó lekapcsolja az áramot. Ugyanakkor hiteles forrásból tudjuk, hogy a régiókban állomásozó szovjet csapatok negyvenmillió forinttal iratkoztak fel a DÉDÁSZ közületi adósainak listájára.

- A hír igaz - erősítette meg Hatvani György, a Magyar Villamos Művek Tröszt vezérigazgatója. - A szovjet egységek valóban tartoznak, de ennek behajtása a legegyszerűbb. Ha nem tudunk megegyezni gazdasági vezetőikkel, egy magyar-szovjet vegyesbizottsághoz fordulhatunk. Eddig ez eredményes volt.

- A fizetésképtelen magánfogyasztókat két felszólítás után kikapcsolják. Megtörténhet ez egy szovjet laktanyával is?

- Nincs különbség. A közületi fogyasztókhoz hasonlóan - üzembiztonságuk veszélyeztetése nélkül - először a vételezhető energiamegtakarítást korlátozhatjuk; s ha szükséges, fokozatosan kikapcsolhatjuk őket is. Bár tudomásom szerint a szovjetek esetében erre még nem került sor...

A szovjet alakulatok gazdasági vezetőivel folytatott pécsi tárgyalás részleteiről nem számolhatunk be olvasóinknak, mert a DÉDÁSZ gazdasági igazgatóhelyettese nem engedélyezte beosztottjának, hogy lapunkat arról is tájékoztassa. A szolgáltató vállalati vezető üzleti korrektséggel magyarázta álláspontját. Az viszont kiszivárgott tény, hogy a hitel-fény ára előbb-utóbb megtérül. Reméljük, hogy a csapatkivonások nem késleltetik a számlák rendezését, s az utolsóként távozó gondosan leoltja majd maga után a villanyt.

Kád

Konvertibilis művese

Úgy hírlík, nyugati tőkével művese-állomást létesítenek Baján. Kiket fognak ott kezelni? Forintért vagy valutáért? Esetleg sztk-alapon?

Erről kérdeztem a bajai kórház igazgató főorvosát, dr. Bohner Józsefet:

-A megyei kórház művese-állomása képtelen ellátni a betegeket. Ezért szeretnénk Baján egy másikat is kialakítani. Így kevesebb utaztatással gondozhatnánk a rászorulókat. De 1991 végéig, 1992 elejéig nem tudjuk biztosítani a működtetéséhez szükséges helyiségeket... A másik probléma a gépek beszerzése: esetleg a megye vagy a minisztérium vásárolná meg őket. Van egy másik megoldás is, és igazából ez kavarta fel a közvéleményt. Egy nyugat-német állampolgár, dr. Szántó Teofil megkereste a városi tanácsot és a kórházat azzal az ajánlattal, hogy a betegek számára művese-állomást szeretne létesíteni Baján. A kezeléskhez négy működő és egy tartalék gépet biztosítana az alkatrésztutánpótlás mellett. Cserében mi nyújtunk a szükséges kórházi háttérrel az orvos külföldi betegeinek. Gyógyszertárunk pedig a kívánt oldatokat állítaná elő.

-Melyik megoldásnak van nagyobb esélye: a hagyományosnak vagy vállalkozói formának?

- A tárgyalások most folynak, de a nyugat-német kolléga ebben a pillanatban hiába is adná a gépeket, mert nem tudnánk őket elhelyezni. Ha ezt az utat is választanánk, telente akkor is a Baja környéki betegeket gyógyítanánk. Így a kecskeméti megyei

kórházra nehezedő nyomás is enyhülne.

- Nem szenvednek így hátrányt a hazai betegek?

- Bács-Kiskun lakosságát a megyei kórház és a szegedi klinika látja el. De ha a feszült helyzetet enyhíthetjük, miért ne használnánk ki? A kecskeméti kollégák már két műszakban dolgoznak, és egy harmadik beindításán gondolkodnak. Kinek jó ez?

-Vannak-e megfelelő szakemberek?

-Nem holnap indul a művese-állomás, és ha megkapjuk a gépeket, kiképezzük a szakembereket is. Egy művese dialízissal foglalkozó orvos máris szeretne a városban letelepedni, számára igyekszünk státuszt biztosítani.

-Ki fizeti végeredményben a művese-állomás költségeit?

-A kórház kizárólag a helyet adja. Pénzt a megyei tanácstól vagy a minisztériumtól várhatunk. A tanács viszont közös vállalkozást szeretne, de a német kolléga az önálló létesítéshez ragaszkodik. Betegeit három-négyhetes turnusokban gyógyítaná, üdültetné májustól szeptemberig, s kezelné az itt nyaraló nyugati állampolgárokat is. Ha ez nem sikerül, valószínűleg visszalép a telepítéstől.

-Elképzelhető, hogy három év múlva két művese-állomás működik majd Baján?

-Igen, és ezzel mindannyian csak nyernénk, mert átlépve a megyehatárokat, gyógyíthatnánk a hozzánk közeli tolnai települések betegeit is.

Takács Zsuzsa

Rakéták az angolkörökben

Czoma László nem tágít!

Puskaporos a hangulat Keszthelyen. Dr.Czoma László országgyűlési képviselő egy rádióriportban azt állította: a város lakói lóporos hordón élnek, a laktanyában tárolt rakéták veszélyt jelentenek a keszthelyiekre. Elszabadultak az indulatok. Pánikkeltéssel és az idegenforgalom veszélyeztetésével vádolták a képviselőt.

Veér Miklós, a városi tanács elnöke ennél azért higgadtabb:

- Egyetérték dr.Fehérvári Tamás ezredessel, az egység parancsnokával abban, hogy egy benzinkút is jelenthet ekkora veszélyt a városra, ha nem tartják be az előírásokat. Semmiképpen sem tartom fenyegetőnek az itt állomásozó magyar alakulat védelmi rakétáit. Én inkább a képviselő véleményét tartom veszélyesnek. Szavára odafigyelnek, ezerszer meg kellene gondolnia, mit mond. Kijelentése károkat okozhat a város idegenforgalmának. Ha elhiszik a turisták, amit mond, esetleg elkerülnek bennünket.

- A városban milyen visszhangja volt a képviselő kijelentésének?

- Erről a kiskondás mese jut az eszembe, amelyben először és másodszer elhiszik, hogy jön a farkas, de harmadszor már nem sietnek a bajbajutott megsegítésére. Anélkül, hogy bántani akarnám dr.Czoma Lászlót - hiszen a mindenkori tanácselnök kötelessége együttműködni a képviselővel - nem értek vele egyet ebben a dologban. Tudni kell persze azt is, aligha van olyan keszthelyi, aki örülne hogy laktanya van az egykori kastélyparkban. Ma azonban nincs olyan helyzetben az ország, hogy a kormány elköltöztethessen egy laktanyát. Hosszú távon persze szükséges lenne.

Dr. Fehérvári Tamás ezredes teljesen megalapozatlannak tartja dr. Czoma László aggodalmait. Elmondta, az egységben hagyományos, kistöltetű rakéták vannak. Háború esetén is csak hadműveleti területen vetnék be őket. A robbanás a laktanyában teljesen kizárt, technikailag lehetetlen. Nem csupán azért, mert a tűztől és a villámcsapásoktól, valamint más behatásoktól védik a rakétákat, hanem mert a robbanáshoz annyi előfeltételnek kell azonos idő-

ben teljesülnie, hogy egy ilyen véletlen műszaki képtelenség.

Mindezek ismeretében dr. Czoma Lászlót is felkerestük.

- Vannak a városban, akik azt állítják, hogy Ön tulajdonképpen így kívánja "visszafoglalni" a teljes kastélyparkot. Azzal igyekszik rábírnia a honvédséget a távozásra, hogy a veszély érzetét kelti a lakosságban.

- Bár a honvédség mindent megtett, hogy az általuk használt területen tömegével ne pusztuljanak ki nagy fák, de ez már mégsem park. Milliók kelletnének, hogy az a rész is régi fényé-

értékben kár történjék. De mégis azt kell mondanom, száz százalékos védelem nincs.

- Feltételezem, már korábban is tudta, mi van az úton túl. Miért csak most szólt?

- Korábban csak egy segélykiáltás hangozhatott volna el tőlem, amely stílszerűen szólva nem csapódott volna be sehova. Ám most változott a helyzet: április végétől csapatkivonások történnek hazánkból. Itt az alkalom, hogy körülnézzenek a Magyar Néphadsereg vezetői, - hiszen tudom, jó kezekben van a tárca - ho-

"A Hévízi-tónál is így kezdődött" - mondja Czoma László képviselő (Erdel András felvétele)

ben pompázzon. Nyugodt szívvel állíthatom, a problémát nem emiatt vettem fel.

- Hílnem?

- A realitás kényszerítette ki belőlem. Egyébként a Magyar Hírlap április 8-i számában megjelent egy interjú Ungvár Gyula mérnök vezérőrnaggyal, a Magyar Néphadsereg fegyverzeti és technikai főcsoportfőnökének helyettesével, aki nem tagadta, hogy Keszthelyen, a városba érkeve valóban állomásozik egy légvédelmi alakulat. Felajánlotta, hogy látogassak el a laktanyába. Azonnal át is mentem, s meggyőződtem róla, azok az eszközök valóban jó kezekben vannak. Mindenfajta óvintézkedést megtesznek, nehogy emberben,

va lehetne elhelyezni az itteni alakulatot.

- Sokan vádolják Önt pánikkeltéssel, sőt azt tartják, hogy az idegenforgalom rovására mehet az újabb "keszthelyi-ügy".

- A Hévízi-tónál is így kezdődött. Szóvátelem, hűl a víz! S mi történt? Azok támadtak meg, akiknek a saját jól felfogott érdekükből támogatniuk kellett volna. Így például az idegenforgalmi szervek is. De ettől a tó még hűlt tovább. S most ugyanez a helyzet. Ezért várnám az illetékesektől, hogy ne a félelem munkáljon, hanem a közös akarat. Hogy ezt az alakulatot innen elhelyezzék olyan területre, ahol ugyanígy teljesíthetné feladatát.

Rékfi Ferenc

Tűz van babám (?)

Szeretem a tűzoltókat. Illetve...

Azon kaptam magam a napokban, hogy ez a mondat elkezdett bennem múltidejűvé ridegedni. Csupa keserű lett a szám. Sose volt bajom eddig a tűz oltóival. Csiholóival meg pláne. Se nem gyűjtöttem nekik, sem ők nem oltottak nekem. Lehetett így őket nem szeretni? Szinte kizárt.

Most viszont - szörnyülködök -, még a vadakat terelő juhászoktól is kezd elmenni a kedvem. Nemhogy a tűzoltószereztéstől. Nem is tetszem magamnak emiatt. Határozottan.

Határozatot hozott rám ugyanis az én kedves tanácsom, miután az én kedves tűzoltóim begyűjtottak ott nekem. Úgy odatették alá a paraszat tűzoltóhatóságék, hogy egy cnyhe áprilisi szél, aztán adóztamból vagy 5000-et büntetésbefizetek, vagy "25 napi elzárásra átváltoztatom." Igen, igazi, valóságos, fegyőrfelügyelte állami tömlőbe.

Vétekem - gondolom sejtetted Kedves Olvasó -, nem közönséges,

már-már égető. Égetnivaló lettem, mert beengedtem a megroggyant épületében frizurabodrozni életveszélytelenül tovább már nem tudó dombóvári fodrászokat az igazgatószobával szerencsétlenülített dombóvári művelődési otthon /a rogyadozó fodrászatnak szomszédos/ épületébe. Ez még hagyján, istenem, jószívű vagyok. De nem jelentettem be eme korszakhatáros lépésemet a Tűzek HIVATALÁNÁL. Ilyen önállóskodó vagyok. Csak úgy a magam szakállára...

És amilyen megatalkodott /is/ vagyok, be sem akarom látni, hogy a művelődési ház öltözőjében, ahol fennállásunk óta mindennapos a hajmosás meg a fürdés /táncosok, színészek, testépítők köréből/, meg amely helyiség amúgyis "C" tűzveszélyességi fokozatú, tehát épp hogy csak nem robbanásveszélyes, tekinteném a "tűzvédelmi helyzetre kiható", bejelenteni való tevékenységnek a vidám fodrászlányok és asszonyok szép és szabályos, szinté már szakkörszerű működését?! Főleg nem értem, miért kéne gyalá-

zatosan-alázatosan összerendeznem, ha a tűzoltó urak úgy dörögnek reám, hogy lehetetlenülön át érzem az izzadást...?

Nem és nem akarom belátni, hogy emberek befogadására és egy varrótanfolyamánál, vagy barkács, modellező, kerámia körmél nem tűzcsiholóbb tevékenység átmeneti házamba-engedésére miért csak bünyökön át nyílik lehetőségem? Miért szabálysértéssel tehetek eleget csak annak, amire a város tanácselnöke és egy szövetkezeti elnöke - szorult helyzetében - megkért? Miért nem tehetek én ártatlanul jót egy városban?

Azt mondja öreg barátom, hogy én naív vagyok. Nézek rá bambán: mi van? - Őcsi, ezek régi módszerek. Te még nem hallottál róla: KÖJÁL, tűzoltók, revizorok. A nagy tisztogatók...Baj van veled... Nem léptél be az MDF-be, vagy a kisgazdapártba mostanában? - vigyorog a képemben és látom, tűz van a tekintetében. Tűz van babám...

Még jó, hogy nem ülök föl minden hülyeségnek. Nem, én ilyen "bölcseknek", MDF-es szavamra mondom, nem hiszek. Inkább vállalom azt a 25-öt...

Balipap Ferenc

Dohányzik Ön?

Ha igen, különös figyelmet kell fordítania szervezetének C-vitamin ellátására.
Nemzetközi vizsgálatok igazolják, hogy a dohányosok vérében 40%-kal alacsonyabb a C-vitamin koncentráció.

A C-vitamint tartalmazó füstszűrő mérsékli a dohányzás káros hatásait:
Védi a szervezet C-vitamin szintjét, s ezzel erősíti a immunrendszert.

Kémiai úton megköti a dohányfüsttel szervezetbe kerülő káros anyagok jelentős részét.
A C-vitamint tartalmazó füstszűrő a Pécsi Dohánygyár által kidolgozott nemzetközi szabada-

A dohányzás káros az egészségre!

Zum Gleit

Das Wochenblatt, das der geneigte Leser in der Hand Zum Gleit

Das Wochenblatt, das der geneigte Leser in der Hand hält, hat vor, das Regionale zu artikulieren. Ein Forum für Selbstdarstellung soll geschaffen werden. Den Vorrang sollen das Kritische und Selbstkritische bekommen. Die Grundides heisst: Anatomie der Wirklichkeit. Ermitteln und Beschreiben, Festhalten von Tatsachen, Bestreben von Tatbeständen, Handlungsmöglichkeiten des Einzelnen und von Gruppen ausfindig machen, Mut zur souveränen Verhaltens- und Handlungsweise der Mitmenschen und der Gesellschaft gegenüber vermitteln. Ein Unternehmen, das im heute besonders lebhaft wuchernden Blätterwald wohl ers dann von Bestand sein kann, wenn es mit der Ehrlichkeit ernst meint, von der Realität ausgeht und sich an den Interessen des "kleinen Mannes" orientiert.

Dieses analytische Herangehen verpflichtet die Herausgeber und Mitarbeiter, thematisch wie sprachlich der Spezifik der Region Rechnung zu tragen.

Die Mehrsprachigkeit ist in der Region seit Jahrhunderten

gang und gäbe. Nationale Minderheiten, Kroaten, Serben und Deutsche sind hier heimisch. Trotz den vielen nachtraglich wirkenden Einflüssen sind Sprache und Kultur noch erhalten. Es bedarf jedoch institutionalisierter Rahmen, damit Erhaltung und Pflege sowie weiterer Ausbau der nationalitätenspezifischen Eigenart dem neuesten Stand der Zeit gemäss vollzogen werden können. An gesetzlichen Zugeständnissen mangelt es nicht. In der Praxis jedoch galten und gelten auch heute noch ungeschriebene Gesetze, die zur Aufgabe der Eigenart veranlassen, die ethnischsprachlichkulturelle Vereinheitlichung fördern, den Verzicht auf die besondere Identität als anstrebenswert hinstellen.

Unser Wochenblatt erscheint in drei Sprachen. Warum? Weil es uns darum geht, die Realität nicht aus den Augen zu verlieren. Wenn die Sprache der nationalen Minderheiten der Region in der Standardvarietät in Erscheinung tritt, so auf keinen Fall als blosse Geste, sondern als Fortsetzung einer Tradition, die leider von Diskontinuität gekennzeichnet ist. Aufgrund der heutigen Sprachsituation könnte der Einwand erhoben werden, dass der Gebrauch der Minderheitensprachen sich erübrige, denn die Nationalitätenangehörigen beherrschen das Ungarische. Dies stimmt zwar zweifelsohne, doch müssen - entsprechend der Konzeption des Blattes - tiefere Überlegungen zum Tragen kommen. Im Bildungsstand der nationalen Minderheiten fand in den vergangenen Jahrzehnten ein qualitativer Sprung statt. Es bildete sich eine Elite heraus, die auf allen Gebieten der Ökonomie, der Verwaltung, der Wissenschaft anzutreffen ist. Da sie jedoch diesen Stand einsprachig ungarisch erklimmen hat, kann sie heute ihren Bildungsstand in der eigenen Muttersprache nicht mehr

oder noch nicht repräsentieren. Eine einschlägige positive Entwicklung liegt jedoch im Interesse Ungarns, das den international immer scharfer werdenden Wettbewerb erst bestehen kann, wenn seine Kontakte zur Welt vielfältig genug sind. Die Pflege dieser weitgefächerten Beziehungen können die Angehörigen der nationalen Minderheiten durch ihre kulturelle und sprachliche Bindung effektiv fördern.

Der Trend zur Zwei- und Mehrsprachigkeit wird immer mehr aktuell. Die Voraussetzungen dazu sind gegeben, sie zu nützen und zu bereichern, ist auch die Absicht unseres Wochenblattes.

Geschichte und Gegenwart der Ungarndeutschen in der Region erweisen sich als unerschöpfliche Fundgrube für Fragestellungen, die das Regionale mit der weiteren Welt konfrontieren, um herauszufinden, wie das Einmalige sich in das Allgemeine fügt, wie sich das Allgemeine im Besonderen manifestiert.

Einzelschicksale in bewegten Zeiten erweisen sich in der Analyse als Anhaltspunkte für das Verstehen allgemeiner, allumfassender menschlicher Existenzfragen.

Unser Region ist historisch und geopolitisch dazu prädestiniert, einen Schnitt Europas zu repräsentieren, wobei die Ansätze für die Entfaltung durch die Einheit der Vielfalt gegeben sind, die historisch erlebten Erfahrungen lassen sich hier besonders deutlich auswerten, hier kann man die Idee und die sich daraus ergebende Veranlassung zur Handlung schöpfen, dass das Anderssein befruchtend und daher zu schätzen ist. Unser Anschluss an Europa liegt also in unserer Region begründet, hier und jetzt können wir die Tugenden nachweisen, die unsere Aspirationen legitimieren. Wie wir uns hier verhalten, wie wir die jeweilige Spezifik der Minderheiten tolerieren und in ihrem weiteren Ausbau fördern, wird dazu beitragen, dass wir von Europa und der "Welt" angenommen werden.

Wir laden Sie zur Lektüre und zum Mitdenken ein. Werden sie unsere Partner. Gemeinsamkeit ist unser Wahlspruch.

/Béla Szende/

Uvodna reč

Kada su me urednici ovog lista potražili i zamolili za saradnju malo sam se iznenadio. Samo onoliko koliko treba, ne više. O pokretanju novina sam čuo, ali mi nije padalo ni na kraj pameti da će urednicima pasti na pamet da jednu stranicu posvete narodnostima. Međutim prisutih se da je reč "narodnost" danas vrlo frekventna pa me je to iznenadjenje brzo prošlo. Odmahnuvši u sebi, uz odgovarajuću doznu skepse, zaključim da se sigurno ponovo radi o formalnosti. Pisaće se - na mađarskom jeziku - o nama kao otelotvorenju besprekorne narodnosne politike. Rečeno mi je da se ovaj, za sada po obimu skroman, prostor ustupa nama, da ga popunjavamo mi - na maternem jeziku. To je već druga stvar. Još kad saznam da novine ne pripadaju nikakvoj partiji - razvedri mi se čelo. Ne sećam se da je bilo koji list ponudio sličnu mogućnost, iako je izlazio u sredini koja bi to sugerisala. Bilo kako bilo, evo "Mala sedmica", rubrike na srpskohrvatskom jeziku u jednom mađarskom nedeljniku.

Zašto baš "sedmica", a pogotovo zašto "mala"?

Argumenta ima i više. Onaj najvažniji: nekakav naslov treba! Sedmica - jer izlazi na sedmoj strani i po planu svake sedmice. Mala - zbog malog prostora, ali ne toliko zbog toga. Postojala je naime nekada davno jedna "Sedmica". Sasvim tačno taj "list za zabavu i nauku" izlazio je u Novom Sadu od 1852. do 1858. a uredivali su ga Danilo Medaković, Đorđe Popović, Jovan Đorđević, Dr. Đorđe Natošević i Julije Radišić.

Jasno, ova skromna rubrika ne može imati pretenzije nekadašnje "Sedmice", ali nešto od njene idejnosti "malo" može da se pojavi. Za ono što valja iz "Sedmice" preuzeti mogu navesti činjenicu da su u njoj štampani: Horacije, Aranž, Zmaj, Štur, Jokai, Gogolj, Jakšić...

"Mala sedmica" neće biti literarna rubrika. U njoj će se pisati o svemu što može biti zabavno, korisno, poučno, a ne u poslednjem redu o čemu sami čitaoci budu zeleli da č-

taju. Zato sve predloge i želje očekuje i povodom prvog objavljivanja rubrike vas pozdravlja:

Stevan Popović

Jezični ispiti i što valja znati o njima

Maja meseca će se prvi put polagati jezični ispiti iz srpskohrvatskog jezika i u Pečuju. Rok prijave je istekao, o terminima pismenog i usmenog ispita će se zainteresovani obavestiti blagovremeno.

Mnogi koji žele sada ili u sledećem ispitnom roku /naj-

usag u. 6. Tel.: 72/27-622 lokal 163/

Ispiti najčešće imaju materijalnu motivaciju. Poznato je da neka radna mesta dodeljuju određenu svotu za priznavanje poznavanja stranog jezika. Da ku he dodatak obavezan? Kolika je mera dodatka u slučaju osnovnog, srednjeg i višeg stupnja? Za koliko jezika se može dodeljivati dodatak? Na ova i slična pitanja na ovom malom prostoru je nemoguće odgovoriti. Skrećemo vam pažnju na jedno malo izdanje do kojeg možete doći na spomenutom lektoratu: "Nyelvizsga hirado 2. - ITK 1989. januar" /cena: 30.- forint/. Naci ćete ovde sve osnovne informacije i detaljno. Ipak navodimo i zvanične naredbe koje regulišu sva pitanja oko jezičnih ispita:

- O materijalnom priznavanju poznavanja stranih jezika: 1/1982. /III. 12./ ÁBMH

- O ravnopravnim dokumentima /diplome, mature itd./ 3/1980. /X. 25./ MM; 4/1982. /III. 12. MM; 5/1987. /VI. 14./ MM; 21/1988. /IX. 29./ MM.

Sve te naredbe možete pro-

Naše blago

ATA

verovatnije u januaru/ de polazu ispit obraćaju se direktno Katedri za srpskohrvatski jezik pri Nastavničkom fakultetu. Važno je znati da se saradnici katedre bave isključivo sadržajem ispita /"prijemni razgovori" za jezični kurs, vođenje zanimanja itd./, a svim organizacionim i administrativnim poslovima bavi se Lektorat za strane jezike pri Nastavničkom fakultetu /Pecs, IF-

naći u Mađarskom službenom listu /Magyar Közlöny/. Skrećemo vam pažnju svakako i na možda najinformativnije izdanje: "Tájékoztató az állami nyelvizsgáról" /Közgazdasági és Jogi Könyvtiadó 1988./

Ovom prilikom smo vam ukazali na osnovne dokumente, sledeći put ćemo vam pružiti nekoliko sasvim praktičnih informacija.

Gastspiel des Wiener Ensembles

Im Rahmen der Wochen der österreichischen Kultur gibt das Wiener Ensemble am 4. Mai im Haus der Jugend in Pécs (Fünfkirchen) ein Gastspiel. Auf dem Programm steht Ernst Jandls Stück "Aus der Fremde". Der Autor selbst versteht es als ein Stück über die alltägliche Existenz des Schriftstellers: "...natürlich sind autobiographische Züge daran, aber es erfolgt nie ein Längsschnitt, als das Zeigen von Veränderungen durch Zeit hindurch, wie Autobiographie es verlangt, sondern bloss ein einziger Schnitt quer durch eine einzige vorübergehende Situation, deren Vorübergehen nicht gezeigt, weil von ihm nicht gedacht werden kann, als Ergebnis seiner Depression, dieses ebenfalls autobiographischen Zuges."

Andrea Amort schreibt am 16. September 1988 im Kurier: "Und das Wort ist Fleisch geworden. Fleischig, gut kaubar, leicht verdaulich. Ein Genuss aber nur, wenn es solcherart auch präsentiert wird. Dem "Wiener Ensemble" ist die Zurschaustellung ... gelungen. Regisseur Stephan Bruckmeier hat sich keinen geringeren Text als Ernst Jandls Sprechoper "Aus der Fremde" vorgenommen. Ein Vorhaben, das leicht scheitern kann, ist doch Jandl selbst sein bester Interpret, hängt seine Stimme geradezu wie ein spürbares, fast bedrohliches Mass über jedem Fremdinterpreten. Bruckmeier jedoch versteht es, seinem Schauspieltrio die kurzen, rhytmischen Strophen in vielerlei Gestalt, Jandls enormen Sprachwitz scharf hervorkehrend, zu entlocken."

/B. Sz./

Logo for 'Fünfkirchner Zeitung' with text: 'Organ für Kultur und volkswirtschaftliche Interessen. Redaktion: Wollschlaier Str. 25, 5400 Pécs, Ungarn. Telefon: 06 71 31 00 00. XXXV. Jahrgang. Nr. 35. Erscheinungstag: Sonntag, 28. April 1989.'

Logo for 'Középmezőli hírmondó' with text: 'Középmezőli hírmondó. Pécs, am 30. August 1925. Nr. 35. LANDPOST. Politisches und volkswirtschaftliches Wochenblatt. Erscheint jedes Sonntag. Herausgeber: Dr. ARNOLD ARNOLD. Redaktion: Pécs, Könyvtár- und Kulturhaus. Telefon: 71 31 00 00.'

Es waren schon solche Zeitungen...

István Örkény:

Uspomene jedne lokve

22. ožujka 1972. cijeli dan je padala kiša, pa sam se sabrala na jednom udobnom mjestu, točnije rečeno u Budimpešti /glavni grad Mađarske/, u XII. okrugu, na Dravskoj cesti, pred kucnim brojem 7, gdje je oštećen pločnik.

Tamo sam životarila. Mnogi bi zagazili u mene, zatim me, okrenuvši se, proklinjali, omalovažavali, dobacivali mi prostote koje ne kanim zapisati. Dva dana bila sam lokva i podnosila uvrede bez pogovora. Kao što se zna, 24. je zjaslo sunce. Kako je paradoksalno postojanje - isparila sam kad je stiglo lijepo vrijeme!

O čemu još da pišem? Da sam dobro odigrala svoju ulogu? Da sam se dobro držala? Da su nešto drugo očekivali od mene na Dravskoj cesti? Meni je zapravo već svejedno, ali bi odgovori na ova pitanja mogli biti

od koristi budućim lokvama što će se skupljati na istom mjestu. Mi brzo živimo, dani su nam unaprijed odbrojeni. U međuvremenu, dok sam ja bila dolje, stasao je čitav jedan novi naraštaj, spreman za samoprijegor. Sve sami sanjari željni da postanu lokve i svi se meni obraćaju, menci gnjave da im kažem što ih čeka u toj rupi koja toliko obećava.

No ja sam samo dva dana bila lokva i prema tomu mogu izjaviti samo toliko: činjenica je da su dobacivanja drastična, da je Dravska cesta široka, i da redovno, kad ne treba, sine sunce, ali bar ne moraš u kanalizaciju... Hej! Kakve rupe, grabe, pukotine! Kakvi loši pločnici! Velike su to stvari danas! Mladi, ako mene pitate: Naprijed! Smjer: Dravska cesta!

preveo: Stjepan Blažetin mladi

Urán: fűben-fában egészség?

A jórészt még kopár meddőhányó tetejéről pompás kilátás nyílik a Jakabhegyre, a zöldellő pellérdi síkságra. Lábunk alatt nyolcmillió köbméter meddő, valahol a mélyben ugyanekkor üreg. "És mennyi ember munkája!" - szólal meg kísérőnk, Turi Gyula. Szép látvány ez az irdatlan kötőmeg? "A mérnöknek tetszik, a turistát elborzasztja." Teherautó érkezik, fordítja le a követ. A domb végében néhány bokor már megkapaszkodott.

Magyar - szovjet államközi egyezmény alapján történik az urántermelés Magyarországon. Minisztertanácsi rendelet írja elő, hogy bizonyos adatokat titkosan kell kezelni. Pécsen 1956-ban adták hírül először, hogy a Nyugati-Mecsekben nem bauxitot, hanem uránércet bányásznak. Ki tudja miért, a kitermelésben érdekelt nagy ország máig a bauxit-verzióhoz tartja magát.

Számtalan feltételezés, mendedmonda kering a pécsi uránbánya környezeti ártalmairól. A közvélemény tehet róla? Aligha. Sohasem tájékoztatták a valós mérésekről. Ma már az Ipari Minisztérium és a Mecseki Ércbányászati Vállalat (MÉV) is tarthatatlannak érzi a helyzetet. Dr. Pintér Józsefnek, a minisztérium urántitkársága vezetőjének engedélyével - elsőként a sajtószervek közül - így kaphattunk az eddigieknél részletesebb adatokat a sugárszennyezés mértékéről. Varga Mihály vezérigazgató, Turi Gyula biztonságtechnikai osztályvezető és dr. Weber Mária KÖJÁL felügyelő tájékoztatót henniinket.

A MÉV uránérc-kutatással, -kitermeléssel, és -feldolgozással foglalkozik. Ez utóbbi során uránoxidot, "dúsítványt" állít elő. A vállalatot a Kerületi Bányaműszaki Felügyelőség és a közegészségügyi hatóság szigorú környezetvédelemre kötelezi. Rendszeresen ellenőrizniük kell a talaj, a növényzet, a vizek és a levegő szennyezettségét. Újabban a mérések eredményét megküldik a Környezet- és Vízgazdálkodási Minisztériumnak, s a Dél-Dunántúli Vízügyi Igazgatóságnak is.

Az Uránbánya szakemberei által mért adatok szerint a környezet sugárszennyezése messze elmarad a szabvány által engedélyezett határértékektől. Fölmerül azonban a kérdés: annyi rossz tapasztalat után miért higgyen a lakosság a termelésben érdekelt szakembereknek?

- Nemrég pécsi tanácsstagokat hívtunk meg a mérésekhez. Rácvárosban ugyanis olyan hírek terjedtek el, hogy nincs is mutatója a műszernek... Tőlünk függetlenül a KÖJÁL és a vízügy is elemzi a mintákat. Mi ugyanitt élünk, ugyanazt a vizet isszuk... Miért csapnánk be a lakosságot? A technológiai vizeket zárt rendszerben kezeljük, az uránkivonás után az ivóvíznél is tisztábban forgatjuk vissza. A vállalat területén 150 fűrészbán ellenőrizzük a rétegvizeket, a környék falvainak ástott kútjaiban is végzünk méréseket. A felszíni vizeket a Dráváig nyomon követjük.

- Gyakran vádolnak bennünket azal - folytatja -, hogy a bányából kiáramló levegő szennyezi a környéket. De arra nem gondolnak, hogy nekünk már lent a mélyben meg kell védenünk az embereinket? Már ott sem lehet sugárszennyezett a légtér! Vízporlasztással és szellőztetéssel védekezünk, a kijutó anyagok aktivi-

tása oly csekély, hogy szinte mémi sem lehet.

- Semmit sem tudunk a dúsított urán szállításáról. Az ércfeldolgozásról is csak annyit, hogy hatalmas teherautók járnak keresztül a 6-os úton, s létezik egy üzem, gondosan körülbástyázva nyárfaerdővel.

- A teherautók a kőzetet nedves állapotban szállítják. Rendszeresen ta-

karítjuk és ellenőrizzük az útpadkát. Végül is a kővágószőlősi út üzemi terület, ahol az üzemi kategóriának megfelelő határérték lenne mérvadó. Ezzel szemben a lakosságra megszabott határértéket sem éri el a szennyezettség. A dúsítvány pedig zárt konténerekben, többszörös biztosítással kerül vagonokba. Nemzetközi szabványok vonatkoznak a szállí-

Ezért kizártam tartom, hogy diákok, gyerekek sugárveszélyes járművek közelébe kerülhettek.

- Gyűrűfű környékén önök állítólag savazással mélyítettek aknákat, s emiatt máris szennyezetté váltak a kutak...

- Ebből annyi igaz, hogy uránérc-kutatásokat végzünk a térségben. Az egész világon vizsgálják a felszínkö-

Uránadatok

Magyar szabvány hiányában az 5/1986-os Eü.M. rendelet határozza meg a levegő portartalmának határértékét. Védett I. kategóriában, például uránüzemi területen, a leülepedő por mennyisége évi 120 tonna lehet egy négyzetkilométeren. A Mecseki Ércbányánál ennek 33,1 százalékát mérik. (Összehasonlításként: a pécsi belvárosi mennyiség 124, a beremendi 256 tonna.)

Az urán lebomlása során keletkező radon koncentrációja a külszíni levegőben maximum 130 megaelektrovolt/liter lehet. Az ellenőrzés során ennek 18-30 százalékát mérik. Az 1,85 bequerel/köbméter határértékű hosszúéletű radioaktív aeroszolok aktivitása 0,4-0,5 százalékos. A szellőztetés során kijutó levegő sugárszennyezettsége a határérték 0,2 százaléka.

A talaj sugárszennyezettsége üzemi kategóriában a 28 mikrosievert/órát nem haladhatja meg. A lakosság számára 0,57 a megengedett. A vállalati és ható-

sági mérések a legveszélyesebbnek tartott helyeken (a kővágószőlősi út mentén, a zagytavaknál, az uránkinyerésre használt perkolációs domboknál) a lakossági határérték 50-80 százalékának megfelelő szennyezettséget állapítanak meg.

Az ivóvízben 21 milligramm természetes urán lehet literenként. Ez egytizede annak, ami a technológiai vizekben megengedett. A bánya technológiai vizei az uránkivonás után mindössze 2 milligramm urániumot tartalmaznak.

A növények természetes urántartalmának nincs jogszabályban meghatározott felső határértéke. A vizsgálatok adatai szerint még a perkolációs dombok tövébe illegálisan telepített kiskertek növényzetében sem találtak az egészségre káros mennyiséget.

(A mérések eredményeit csak viszonyszámokban kaptuk meg. Az abszolút számok titkosak, nyilvános közlésük a jelenlegi jogszabályok szerint tilos.)

tásra, amelyet rendszeresen ellenőriznek. A kiporzás, a környezet-szennyezés lehetősége gyakorlatilag kizárt. Egyébként is a mi uránunk környezetvédelmi szempontból veszélytelenebb, mint a sokkal erősebb aktivitású kanadai, ausztrál érc.

- A mecsekszentkútiakat erősen nyugtalanítja az új bányáépítkezés. Sajnos egy egész domb esett áldozatul. Mi szükség van új beruházásra, amikor naponta arról olvashatunk, hogy a világon túltermelés van uránércből, s lehet, hogy a magyar-szovjet egyezményt is egész más alapon újítják meg?

- Várjunk még a sommás ítéletekkel - mondja a vezérigazgató. - Nemrég beszéltem svéddekkal, amerikaiakkal, akik egyébként a legharcosabb ellenzői az atomenergiának. A további fejlesztések során bizony számításba veszik az atomerőműveket. Szentkúton egyébként légakna épül, ez nem új fejlesztés, csak a jelenlegi bányaművelést szolgálja ki.

- Mi a helyzet a széchenyista diákokkal? Nemrég "igazlító napjuk" keretében tiltakoztak amiatt, hogy uránércet szállító teherautókat szereltetnek velük szakmai gyakorlaton...

- Valamennyi gép, amelyet leállítunk karbantartásra, alapos sugármentesítésen megy keresztül. Magyarán: addig mossuk, amíg a felszínen már nem észlelhető sugárzás.

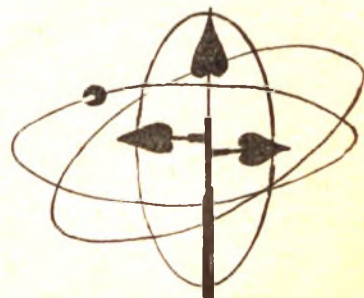
zeli uránfeldúsulásokat, hiszen az ilyen helyeken rendkívül olcsón ki lehet nyerni az urániumot. Gyűrűfűnél megpróbáltuk - műszaki fejlesztés és nem termelés keretében! - fűrőlyukakkal megnézni, van-e ott urán. Sajnos, nem jártunk eredményre.

- Valóban savval mélyítették a fűrőlyukakat?

- Ez így talán túlzás... Mintegy két szobányi területen savas vízzel fűrtak, s próbálták megállapítani a kőzet áteresztő-képességét. Mindez első sorban a műszaki fejlesztés szempontjából érdekes, egyébként, mint technológia, egy ilyen kis országban aligha jöhet szóba.

A meddőhányón már megkapaszkodott az élet. A mélyben megbolygatott irdatlan kőhalom örökre mementőként magasodik Szőlős határában. Végleg ellebbenteni róla a titkot, bizony nagyon ideje volna már.

Havasi János

A HELYZET ^{ajánlja}

Kórusjubileum

Huszonöt éves Pécs város egyetlen öntevékeny énekara, a Janus Pannónius Női Kórus. Sok száz hazai és külföldi hangverseny, rádió- és tv-szereplés, Svédországban készült önnálló lemez tette ismerté a kórust itthon és Európa sok országában.

Magyar és külföldi zeneszerzők ismerték el a kórus tudását azzal, hogy új műveiket - több, mint félszázat - ők szólaltathattak meg elsőként. A jubileumi koncert április 28-án a Liszt Ferenc hangversenyteremben, műsoron többek között; Haydn, Mendelssohn, Monteverdi, Handel, Schumann, Bartók művei szólnak meg. Az est vendégei: a nyugat-német TGS vegyeskar és az olasz Val San Martino férfikar.

Barcs: Kiállítás az aranymosásról

... "Ha csupán hagyományörző néprajz értékelt tekintenénk, akkor sem szabadna megengednünk, hogy ez a legittokzatosabb, legkevésbé ismert östoglalkozásunk feledésbe merüljön. De ebben az esetben nem csupán hagyományörző kegyeletéről és néprajzi értékéről van szó, hanem gazdasági érdekről is." - írja N. László Endre a Dráva Múzeumban több héttel látható kiállítás rendezője.

Kaposvári Galéria

Raics Renáta ruhakiállítása

Nehéz meghatározni a fiatal tehetséges művész - mostanáig fotómodell - kiállításának műfaját. Eredetileg textilkiallításaként akar-

ták a szervezők meghirdetni a kollekción, mivel Raics Renáta a ruhán kívül cipőt, kiegészítőket, bizsut is szívesen tervez. A lényeg: hordható darabok legyenek, olyanok, melyeket bárki bátran felvehet.

A kiállítást Leitner Sándor festőművész nyitja meg.

Saki már eljutott Kaposvárra, annak figyelmébe ajánljuk a Somogyi Képtár "Ókori művészet" című színvonalas kiállítását, mely a Szépművészeti Múzeum antik görög és római anyagából válogat

Somogyszobi kerámikus kiállítása

Spanics Katalin a Pécsi Művészeti Szakközépiskolában végzett. Somogyszobi műhelyében fehér és matt-barna kerámiák mellett faliképeket is készít. Agyag- és magas tűzű mázakat használ, de szereti a japán raku technikát is. Kiállítása 1989. május 7-ig látható Nagyatádon, a Művelődési Központban.

Versmondás

Az Országos Berzsenyi Dániel Versmondó Versenyt április 29-30-án rendezik Marcaliban. A döntőben a névadó művei mellett a határainkon túl, kisebbségben élő magyar alkotók költeményeiből választanak az indulók.

A város gimnáziuma ez alkalommal veszi föl Berzsenyi Dániel nevét.

Magyar gesztusok - skót grafikák

Skót művész munkái láthatók május 3-áig a pécsi Ifjúsági Házban. Iain Petterson erősen kötődik Magyarországhoz; nem rokoni, érzelmi szálak fűzik hozzá. 1985-ben Glasgowban a magyar kultúra jelentős nyugat-európai bemutatkozásának egyik szervezője, segítője.

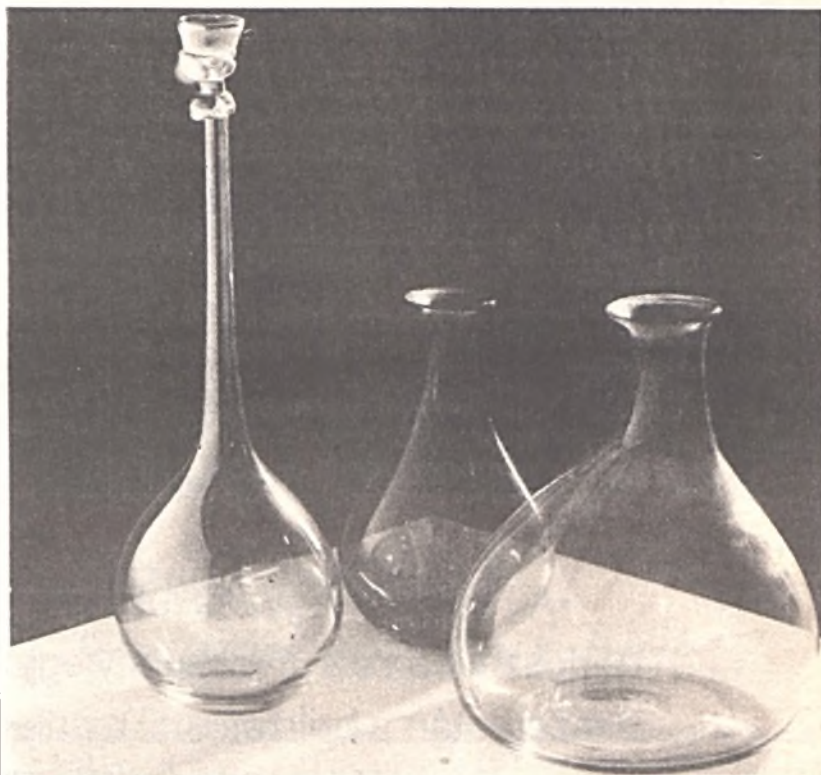
Hat alkalommal járt nálunk, dolgozott a Pécsi Grafikai Műhelyben és a villányi szobrász alkotótelepen. 1986-ban, Magyarországon készült munkáiból állított ki Edinburghban. Ezek a festmények, kerámiaszobrok, fotók kedves iróniával mutatják be a magyar ember gesztusait, sajátos karakterét, beszélnek a magyar táj szeretetéről. Pécsen látható munkái ugyanezt a rokonszenvet tükrözik.

Angolmagyar szobrok

Colin Foster angol szobrászművész 1986 óta Magyarországon él. A Villányhoz közeli Palkonyán rendezte be műtermét. Különös hatású szobrai közül az első a villányi szimpozionon készült el. Dombóváron rendezte első kiállítását, azóta műveit Budapesten és a Dél-Dunántúl több városában is megismerhette a közönség. Nemrég tért vissza Felső-Voltából, ahol Afrika első kőszobrász-szimpozionján vett részt. Kamarakiállítása április 28-án nyílik meg Pécsen a Kisgalériában.

Székelykapu-avatás

A romániai falurombolás elleni tiltakozás jegyében, a turbéki szőlőhegyen, Csiki János portáján Székelykapu avatási ünnepség lesz. Laczkó András író avatóbeszédét követően erdélyi költők verseiből hallgathatnak összeállítást a résztvevők április 29-én 17 órakor.

Üvegvarázslás

Az üveghuta fehéren izzó fénye. Egymást szavak nélkül értő emberek összehangolt mozdulatai. Jegenyés János és Caetri Mózes dolgoznak a kemencénél. Holnap önteni kell...

A Magyarországi Üvegtervező Művészek III. Pécsi Nemzetközi Baráti Találkozója zajlik a héten, négy nemzet üvegművészeinek részvételével. A szakmai fogásokat bárki ellesheti május 1-ig a Városháza Múzeumi Udvarán, ahol a rendezvény záró eseménye, az üvegauktió lesz.

A 180-as csoport koncertje. Pécsen, az Apáczai Csere János Nevelési Központ művelődési házában április 28-án este 8 órakor a mind népszerűbbé váló 180-as csoport hallható.

Szabó Vladimír kiállítása. Nagykanizsán a Hevesi Sándor Művelődési Központban a Munkácsy-díjas Kiváló Művész, Szabó Vladimír

festményeiből és grafikáiból látható kiállítás.

Dombóvári jubileum. A tíz éves jubileumát ünneplő dombóvári művelődési központ dokumentumaiból rendeztek kiállítást a házban. A közeli Dombóvári Galériában az elmúlt évtizedben itt kiállító képzőművészek közös tárlata tekinthető meg.

Török László és Tóth György fotóművészek kiállítása 1989. április 28-án 18.30-kor nyílik a Mecseki Fotóklub Galériájában (Pécs, Szt. István-tér 6.)

Pécsett a legjobb irány...

KIS-ÉS NAGYKERESKEDELEM•VENDÉGLÁTÁS IPARI TEVÉKENYSÉG

Telefon:(72)33-422 Telex:12468 Telefax:(72)24-602

TÁJÉKOZTATÓ

A MAGÁNSZEMÉLYEK RÉSZVÉNYVÁSÁRLÁSI FELTÉTELEIRŐL

(KIVONAT)

- Egy részvény névértéke: 100000 Ft. Jegyzéskor a névérték 30%-a kötelezően befizetendő, de ennél nagyobb összeg, sőt a teljes névérték is befizethető.
- A részvényjegyzés futamideje 1989.február 16-tól 1990 szeptember 30-ig tart. Ez időszakban az új részvényjegyző tulajdonosi jogait nem gyakorolhatja, de a befizetett összeg után a befizetéstől az alaptőke emelésről véglegesen határozó közgyűlés napjáig (várhatóan 1990.október 1.) a magánrészvényeseket 17% kamat illeti meg.
- Az új részvényes tulajdonosi jogait 1990 október 1-től gyakorolhatja. Ekkor kerül a birtokába az a bemutatóra szóló, forgatható értékpapír, amely évente osztalékra jogosítja, illetve a részvény várható árfolyamemelkedése nyereséget biztosít számára. Az árfolyamemelkedés a KONZUM tevékenységének sikerétől, felhalmozott vagyonának növekedésétől, illetve a részvények iránti kereslettől függ. Ennek mértéke senki által sem garantálható, illetve ma nagyon nehezen fölbecsülhető.

**új értékpapír•magánrészvény•biztos befektetés
árfolyam-emelkedés•osztalék**

A Baranya Megyei Élelmiszerkereskedelmi Vállalat meghirdeti:

BÉRLETI ÜZEMELTETÉSRE

19.sz.ABC áruház Mázaszászvár,Bánya u.1-3.

112.sz.élelmiszer-háztartási üzlet Pécs,Katalin u.16.

132.sz.élelmiszer-háztartási üzlet Pécs,Nagyhidi u.7.

137.sz.élelmiszer-háztartási üzlet Pécs,Bocskai u.54.

142.sz.élelmiszer-háztartási üzlet Pécs,Margit u.1.

147.sz.élelmiszer-háztartási üzlet Pécs,Bittner Alajos u.42.

154.sz.élelmiszer-háztartási üzlet Pécs,Tolbuhin út 178.

158.sz.élelmiszer-háztartási üzlet Pécs,Kóczyán S.u.1.

168.sz.élelmiszer-háztartási üzlet Pécs,Bolgár Néphadsereg út 92.

203.sz.vegyesüzlet Pécs,Ungvár u.1.

254.sz.élelmiszer-háztartási üzlet Szigetvár,Bem u.2.

265.sz.vegyesüzlet Szigetvár,Zrinyi tér 1.

SZERZŐDÉSES ÜZEMELTETÉSRE

619.sz.dohánybolt Pécs,Sallai u.41.

Az érdeklődőknek tájékoztatást adunk a vállalat közgazdasági osztályán, Pécs,Ifjúság útja 11.Telefon:24-844

A pályázatokat írásban kérjük benyújtani: 1989.június 2-ig.

A versenytárgyalás helye: Pécs,Ifjúság útja 11.

THERING RT THERING RT THERING RT THERING RT THERING RT THERING RT THERING RT

THERING RT THERING RT THERING RT THERING RT THERING RT THERING RT THERING RT

THERING RT THERING RT THERING RT THERING RT THERING RT THERING RT THERING RT

ÉBRESZTŐ EMBEREK!TÖNKREMEGY A PÉNZETEK.
AZ ÖTEZREST MÁR NYOMJÁK .A TÍZEZREST IS TERVEZIK.
HA NEM ÉBREDTEK EMBEREK, TÖNKREMEGY A PÉNZETEK.

NE LEGYETEK SAJÁT MAGATOK ELLENSÉGE. LEGYETEK A THERING RT RÉSZVÉNYESEI.

ITT AZ UTOLSÓ LEHETŐSÉG.MÁR CSAK MÁJUS 16-IG LEHET RÉSZVÉNYT JEGYEZNI AZ OKHB RT-NÉL AZ ORSZÁGBAN 58 HELYEN ÉS NAGYKANIZSÁN A DÉL-ZALA ÁRUHÁZBAN.

MOST CSAK A NÉVÉRTÉK 10 %-ÁT KELL BEFIZETNI. NE FELEDJÉTEK THERING RT.

JÓ REGGELT EMBEREK!

THERING RT THERING RT THERING RT THERING RT THERING RT THERING RT THERING RT

